

Posamezne številke:
Navadne Din 1.—,
ob nedeljah Din 2.—.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 18.—, za ino-
zemstvo D 26.—, dostavljen na dom
D 19.—, na izkaznice D 18.—,
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poslšina plačana v gotovini.

Knjižnica liceja

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1.—,
ob nedeljah Din 2.—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnočekovni
račun št. 11.757.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: V.

Maribor, nedelja 10. februarja 1924.

Številka: 34.

Od abstinencē h kom- promisu.

Maribor, 9. februarja.

Zgodovina naše notranje politike be-
leži v svoje analize novi važen dogodek:
prihod prvih Radičevih poslancev v Beo-
grad in izročitev legitimacij za verifikaci-
cijo mandatov.

Kakorkoli je bila vsa Radičeva abstin-
nca le navadna farca, ker se tako dale-
kosežen preobrat, kakor ga je hotel Ra-
dič, ustvarja samo z revolucijami ali s
pomočjo tujih držav, ne pa z »mirotvor-
no-človečanskim pokretom«, je pa ven-
dar otežkočala našo državno konsolida-
cijo in zlasti v inozemstvu podpirala
stare predsodke napram Jugoslaviji. To-
da njen rezultat je takšen, kakršnega
smo pričakovali po izkušnjah, ki so jih
imeli vse parlamentarne abstinence, ki
se niso drznile poseči po revolucionar-
nih sredstvih, Radičevci prihajajo v par-
lament s ponudbami za kompromis in z
nado, da jim bodo dale roko one stranke,
ki delujejo že pet let v beograjskem par-
lamentu.

Češki Nemci so se na pr. takisto vnc-
mali za abstinenco taktiko; ko so uvi-
deli, da gre državni razvoj preko in mi-
mo manišinske skupine, ki buta z glavo
ob zid, so izpremenili taktiko in so se
napotili v praški parlament. Tu so, kaj-
pak, neizprosni opozicionanci, ki nepre-
stano kažejo zobe kakor nenkročni cir-
kuški levi, toda najslabša parlamentarna
politika je zanje ugodnejša nego jalovo
butanje ob državni zid, ki sloni na mo-
čnejših temeljih nego je ena parlamen-
tarina skupina, ki nima izgleda na večino.

Proti komu je bila naperjena radičev-
ska abstinenca? Proti državi? Izprva je
Radič vodil izrazito protidržavno politiko.
Toda države se ne rušijo z demago-
škimi frazami, na katerih je slonela in še
sloni vsa njegova politika. Radič je bil
tako naiven, da je pričakoval, da se bo
konfederacija pokrajina na »mednarodno
priznatom področju« ustvarila od zua-
naj, zato pa mora njegovo najvnost pla-
čevati hrvatski del našega naroda, kate-
rega so Srbi daleč prekosili pri izkori-
ščenju novega državnega stanja. Srbi so
kot narod stoletne pozitivne državne po-
litike v daleko večji meri spoznali politi-
čno realnost nego Hrvati, ki jih je
prejšnja negativistična politična praksa
odvrnila od dela za novo državo. Abstin-
nca proti državi je tedaj skrahirala.
Radičevski državni program za-
pusti od kompromisa z drugimi strankami,
kakor je zavisel že za časa ustavodajne
skupščine. Isto velja o vprašanju vladav-
nine. Ogromna večina državljanov je za
monarhijo in celo Radičevi najožji zave-
niki — hrvatski zajedničari — so mo-
narhisti. Kam se bo nagnil kompromis,
če ga bodo radičevci iskali, je danes ta-
ko jasno kakor je bilo pred tremi leti.

Radičevska abstinenca se tedaj pre-
tvorja v kompromisno politiko in njene
najbolj bleščeče fraze bledijo v luči poli-
tične realnosti. Danes je samo še vpraša-
nje, ali ne bodo ogoljufane mase hrvats-
skih kmečkih volilcev zlonile palico nad
Radičem, ker jim je pet let pridigal o re-
publiki, o hrvatski samostojnosti in o
mrznih do Srbov, nenadoma pa je poka-
zal, da mu je slo je za kar največje števi-
lo poslancev, s katerimi bi lahko sklenil
ker najugodnejši kompromis, tj. napravil
politično kupcijo.

Radičevci so s svojo beflasto taktiko
potratili neizmerno hrvatske politične e-
nergijs, ki bi se lahko bogato naložila v
novo državo. Hrvati bi lahko igraje para-
lizirali velesrbske težnje. Te svoje nalo-
ge niso razumeli in celo najslabši, najko-
ruptnejši radikalni politik je bil boljši
taktik nego radičevski »mirotvorec« in
»republikanec«.

Nadaljevanje proračunske razprave.

Beograd, 9. februarja. Današnja
seja narodne skupščine je pričela ob 10
uri. Odsek za proučanje pogodbe o Reki
je predložil svoje poročilo o sestavi. —
Predložena je spomenica interniranih
talcev in pod Avstro-Ogrsko preganja-
njanih, ki zahtevajo, da se princip vojne
odškodnine v notranjosti države razteg-

ne tudi nanje. Pri prehodu na dnevni
red govori za budžet radikal Nitić, proti
pa črnogorski poslanec Ivanović in slov.
klerikalec Brodar, ki se pritožuje o za-
postavljanju Slovenije. Govori še demo-
kratski disident Arsić. Ob 12.30 je bila
seja zaključena.

Pred sklepom trgovske pogodbe z Italijo.

Prihod italijanske delegacije v Beograd.

Beograd, 9. febr. Včeraj se pri-
seli sem člani italijanske delegacije za pri-
prave pogajanj za trgovsko pogodbo med
Italijo in Jugoslavijo. Člani italijanske
delegacije so: direktor trgovskega mini-
strstva Giovanni Pagli, inšpektor polje-
delskega ministrstva Carlucci, generalni
tajnik Biondi in tajnik Valli. Tekom 8
do 10 dni prispejo glasom poročila tu-
kajšnjega italijanskega poslanstva, še
naslednji člani italijanske delegacije.

predsednik senatore Luciofi, senator
Procci, sekcijski šef v trgovskem mini-
strstvu Politti, višji železn. uradnik Mal-
tese, dalje en generalni tajnik, dva taj-
nika in več pomožnega osebja.

Z naše strani je bil doslej imenovan
kot delegat šef sekcije za izvedbo med-
narodnih pogodb dr. Rybač. Več mini-
sterijskih šefov, ki bodo še imenovani,
bo vodilo pogajanja.

Zanellov protest.

Apel na našo narodno skupščino.

Beograd, 9. febr. Predsednik bivše
reške vlade Zanello je poslal beograjski
narodni skupščini depešo, v kateri pov-
darja, da je bila z rapalsko pogodbo
priznana neodvisna reška država in da
sta se obe pogodbeni stranki zavezali to
neodvisnost vsikdar spoštovati. Z regi-
stracijo pogodbe pri Zvezi narodov je
bila neodvisna reška država do jure in
de facto priznana in po obstoječem med-
narodnem pravu niso možne spremembe
z enostavo pogodbo med dvema sose-
dnimi državami. Reška država ima vsa
sredstva za samostojnost, za lastno go-

spodarsko življenje in bi v vsakem slu-
čaju sijajno uspevala, ako bi mu sose-
dne države garantirale nevtralnost. Zato
se čuti avtonomna reška vlada z vsemi
reprezentanti reškega prebivalstva pri-
morano, da predloži narodni skupščini
države SHS na podlagi določb mirovni-
h pogodb in rapalske pogodbe odločni pro-
test proti ukinjenju samostojnosti Reke
ter da apelira na pravičnost in človeč-
nost v nadi, da bo narodna skupščina
spoštovala svobodo samostojne reške dr-
žave.

cema dr. Mačkom in dr. Krnjevićem, ki
so bili samo informativne narave.

SEJA NARODNE SKUPŠČINE.

BEOGRAD, 8. sebr. Današnja seja na-
rodne skupščine je začela ob pol 10. uri
dop. Predložen je dopis zunanega mini-
stra v zadevi lanske konvencije o diplo-
matskih poslopih Avstro-Ogrske v nek-

danji Srbiji ter poročilo odseka za prou-
čevanje konvencije o svobodni coni v
Solunu. V nadaljevanju razprave o pro-
računu sta govorila demokrat Radosav-
ljević in radikal Jelica. Ob tri četrt na 1.
je bila seja zaključena. Prihodnja seja ju-
tri ob 9. uri. Ves politični interes je kon-
centriran na konference Radičevih odpo-
slancev.

RADIKALCI PEREJO MARKOVIĆA.

BEOGRAD, 9. febr. Včeraj je imel
radikalni klub sejo, v kateri se je bavil z
afero obtoženega ministra dr. Markovi-
ća. Sklenil je, da Marković ni kriv dejanj,
ki mu jih podtika obtožba.

KONEC AFERE LLOYD GEORGEA.

LONDON, 8. febr. (Reuter) Franco-
ski poslanik je predal odgovor minist-
skega predsednika Poincarrea na pismo
premier-ministra Macdonalda v zadevi
znane afere Lloyd Georgea. Menijo, da je
s tem spor poravnat.

PO PODPISU RUSKO-ITALIJANSKE POGODBE.

Novi ruski poslanik v Rimu.

RIM, 8. febr. Listi navajajo natan-
čnejše podatke o potrditvi rusko-italijan-
ske pogodbe. Trgovinska pogodba vse-
buje v prvem členu de jure priznanje
sovjetske vlade od Italije. Kot ruski po-
slanik v Rimu bode imenovan Jordanski.

Izpolnitev poštnega prometa.

BEOGRAD, 9. febr. Ministrstvo za
pošte in brzojav je sklenilo napravo po-
sebne medkrajevne centrale za telefon-
sko progo Karlovac-Ljubljana. Govori
se dalje, da bo ministrstvo dalo privolje-
nje za denarni promet s Poljsko, Gdan-
skim in Egiptom.

Ogrska sme najeti posojilo.

BEOGRAD, 9. febr. S protokolom,
podpisanim dne 3. tm. v Londonu, je
dobila Ogrska pooblastilo, da najme zu-
nanje posojilo. Jugoslavija dobi kot od-
škodnino več koncesij, med drugim do-
bavo 1000 normalnotirnih in 600 ozkotir-
nih vozov, dalje 100 lokomotiv. Ogrska
mora nadalje izpolniti vse obveze iz mi-
royne pogodbe.

BORZA.

CURIH, 9. febr. Sklepní tečaj: Pariz
26, Beograd 6.80, London 24.70, Praga
16.70, Italija 25.10, Newyork 575.30, Du-
naj 0.0081, Sofija 4.22, Bukarešta 2.95.

Politično obzorje.

Mihael Karolyi.

Pred kraljevsko ogrsko kurijo tretje
instance v Budimpešti se te dni vrši
senzacionalen politični proces: V raz-
pravi je pritožba grofa Mihaela Karo-
lyia zoper razsodbo madžarske vlade, ki
mu je zaplenila vse premoženje. Jasno
je, da bo razsodba tretje instance potr-
dila to, kar je izrekla prva instance,
kajti neodvisnost in objektivnost sodi-
šča je pod Horthyjevo vladno nezmana-
reč. Razsodba, ki bi ovrгла dosedanje
razsodbe, bi ovrгла Horthyja. —
Horthy ali Karolyi, reakcija ali demo-
kracija — to je madžarsko vprašanje!

Grof Mihael Karolyi je danes evrop-
sko znani politik. Nesporno je ena naj-
markantnejših osebnosti našega časa.
Le pomislimo: človek, ki je posedoval
175.000 orakov zemlje in ki je imel po-
sabo 30.000 ljudi, je pustil vse svoje pre-
moženje, tradicije, ime in je postal so-
cialist. Dasi bi se danes lahko ogreval v
poslednji luči, ki še sije madžarski aris-
tokraciji — in krvni aristokraciji sploh
— je vzel v roke popolno palico in se z
ženo in otroci napotil po svetu. Delj
časa je živel v Jugoslaviji; bil je tudi v

Mariboru. Danes se nahaja v Monako-
vem, kjer živi zelo skromno. Njegova
žena je iz odlične grofovske obitelji in
je tako kakor on vzrasla v razkošju in
bogastvu. Zdaj opravlja vsa hišna opra-
vila sama in hčerke hodijo kupovat na
trg. Pomislimo še enkrat: grof Mihael
Karolyi je postal socialist in se samo
zbog tega toži z madžarsko vladno, ker
bi hotel svojih 175.000 orakov zemlje raz-
deliti med delavsko ljudstvo!

Nedavno je izšla na Dunaju v mad-
žarskem jeziku prva knjiga Karolyievih
spominov. Njen naslov se glasi: »Zoper
ves svet!« Tu nam obširno razlaga, zakaj
in kako je predsednik Zveze ogrskih
veleposestnikov postal revolucionar,
zakaj se je eden najizrazitejših predsta-
viteljev madžarske aristokracije obrnil
proč od Habsburgov in je nasproti ide-
ologiji avstro-ogrške monarhije posta-
vil ideologijo svobodne zveze držav, te-
melječe na demokratičnih načelih in
orientirane v francosko-angleški smeri.

Karolyija danes proklinja vsa mad-
žarska aristokracija in od nje nabuj-
skani ali podkupljeni meščanski trabanti

Proti sebi ima vso oficijelno Madžarsko in njegovi tihi pristaši so zgolj delavci v madžarskih tovarnah in tinarji na latifundijah njegovih nekdanjih tovaršev — grofov in knezov. Besna mržnja se razliva proti njemu, ki je žrtvoval novodobni ideologiji vse svoje ogromno premoženje in ki se nič ni oziral na rod-bino in sorodnike »žlahtne krvi«.

Karolyiju očita, da je med vojno delal za separatni mir s Francijo. On sam priznava, da se je trudil za sporazum s Francijo, ker se je hotel skozi njo približati z Rusijo in doseči neodvisnost na novih načelih zgrajene Madžarske. Karolyiju ne morejo zameriti, da je prevzel vladno v tistem odločilnem trenutku, ko se je sesula avstro-ogrška in nemška fronta, ni pa storil ničesar, da bi zabral razpad monarhije, temveč ga je celo pospešil. Karolyi pravi, da je monarhija bila že davno prej obsojena na smrt in da madžarski narod ni imel interesa, da bi jo reševal. Če pa je hotel rešiti samega sebe, se je moral ozirati na sosede, ki so si delili historično Ogrsko.

Karolyiju ne morejo odpustiti, da je izročil Madžarsko boljševizmu, da si vedno, kam je privedla demokratično madžarsko republiko, čije prvi predsednik je bil Karolyi, sabotaža plemstva in njegovih kamarih.

Karolyi je še danes predstavitelj one Madžarske, ki bi edina mogla stopiti v novo srednjeevropsko zvezo, slonečo na načelu narodne suverenosti in politične demokracije. Madžarske, ki bi mogla doseči tesnejši sporazum s Slovani. Madžari so mali narod in osamljena rasa v Evropi. Nesreča je, da so tako dolgo ohranili fevdalne naprave in da jih je plemstvo vrglo popolnoma v nemške sponke. Madžari bi se mogli rešiti edino v zvezi z manjšimi slovanskimi narodi in v zvezi z Rusijo. To je Karolyi Jaszi-jeva ideologija. Zbog te svoje ideologije sta šla oba — eden veleposestnik, drugi profesor — v pregnanstvo in za njima so se napotili vsi, ki ne morejo prenašati terorja madžarskih magnatov.

Karolyi je in ostane reprezentant tiste Madžarske, ki jo zahtevajo nove historične razmere. Prej ali slej se mora vrniti, da prevzame vodstvo madžarskega naroda.

Politične vesti.

Rimske konvencije v odseku sprejete. Odbor Narodne skupščine za proučanje sporazuma z Italijo je imel v petek popoldne sejo. Demokrat Marinković je izjavil, da sklenjena pogodba ni sporazum, ampak sprejetje italijanske teze. Govorili so še člani odbora dr. Kulovec, Wilder, ki je povdaril, da pomenja pogodba kapitulacijo. Reiser, dr. Šumenko-vič, Joca Jovanović, dr. Holnec. Pri glasovanju so radikalni videli, da bi edino z nemško pomočjo dobili večino. Zato

Agnotus: Zvezdno nebo.

(Na pragu večnosti in neskončnosti. — Astronomija v zvezi z umetnostjo in filozofijo. — Kozmos modernega človeka. — Popularizacija zvezdoznanstva.)

Kdor pri pogledu na zvezdno nebo rineesar ne občuti, mora biti navno iz-prijen ali pa zelo omejen človek. Primi-tivni narodi so imeli in še imajo danes o zvezdah tisoče pravljic. Mnogi so jih častili kot božanska bitja, jih opevali in slavili. Tudi v naših preprostim ljudskih slojih so se ohranili razni nazori o zvez-dah, ki so včasih zelo naivni, ki pa ka-žejo, da je ljudska duša občutila lepoto in skrivnost neba. Kako pa tudi ne! Ko se nad našimi ravninami in hribi razgrne prelest ogromnega nebeškega »oboka« in zamigljajo tisoči zvezd — komu se ne bi oči dvigale kvišku? Kdor se je vozil v tihi, zvezdnati noči po jezeru ali po morju in je videl, kako se spaja dvoje skriv-nosti: globina vode in neizmerno nebo, je moral občutiti i poezijo i nekako — dejal bi — mistično simboliko tega po-ljuba. Nepopisni občutki prihajajo turistu na visokih gorah, ki ga že same povzdi-gujejo v nebo! Visoko nad zemeljsko vsakdanostjo, daleč od zmed in zmot življenja, sredi molče narave in pod

so se sporazumeli z Nemcem dr. Kraf-tom, da je namesto njega prišel h glosovanju njegov namestnik, ki je radikal. Ta-ko so radikalni rešili sporazum z enim glasom večine (11 : 10).

Bolgarsko sobranje ratificiralo spo-razum z Jugoslavijo. V seji 7. tm. pozno zvečer je bolgarsko sobranje ratificiralo konvencijo z Jugoslavijo, sklenjeno me-seca novembra.

Sporazum s Francijo — temelj Mac-donaldove politike. 7. febr. je Macdonald sprejel zastopnike tiska in izjavil, da se bo Francija strinjala s sedanjo angleško politiko, če ne stopi vmes kaj posebnega. Kar se tiče vprašanja francoskih dolgov v Angliji, bo vlada šele takrat storila potrebne ukrepe, ko bo komisija strokovnjakov zaključila in objavila svoje izsledke. Macdonald je izjavil nadalje, da je sporazum s Francijo eden izmed temeljev njegove politike in da bo sode-lovanje med obema državama zelo po-spešilo pomirjenje Evrope. Anglija bi si tudi želela sodelovanja z Zedinjenimi državami, hotela pa bi si pridobiti tudi simpatije malih narodov. Priznanje sov-jetov je prvi korak k rešitvi najbolj pe-rečih problemov. Vlada namerava usta-noviti poseben urad, ki bo skušal para-lizirati protiangliško propagando.

Dnevna kronika.

Iz zdravniške službe. Imenovan je asistent kirurškega oddelka splošne bol-nice v Ljubljani dr. Aleksander Kihar za primarija kirurškega oddelka javne bol-nice v Ptuju.

30-letnica strokovno-znanstvenega dela. Dne 24. tm. slavi prof. dr. Albin Bel-lar v Ljubljani 60-letnico svojega roj-stva in 30-letnico svojega strokovno-znanstvenega delovanja kot seizmolog. Postal je prvak na polju seizmologije v naši kraljevini. Še pred vojno je ustanov-il v Ljubljani protresno opazovalnico, ki je bila dolgo časa edina v Avstro-Ogr-ski ter je tako postala Ljubljana znana vsemu učenemu svetu.

zvezdnim nebom občuti človek vso skrivnost lastnega bitja in žitja, skriv-nost narave in skrivnost vesoljstva. Po-dobni trenutki so polni užitka, ki mu ni enakega nikjer drugje; nobena umetna lepota ne more nadomestiti tega, kar ob-čuti človek v pianissimu prirode, v sa-motni zvezdni noči, pred odprtimi vrati kozmosa.

Opazovanje in proučevanje zvezd ne zahteva, da bi moral biti človek tisti zvezdogled, ki se mu je porogal naš Pre-šeren. Za amatersko opazovanje neba ni treba ne teleskopov ne drugih dragoce-nih instrumentov. Predvsem je treba imeti dušo, ki je dovzetna za lepoto. U-metniški čut nam odkriva tisoče njans ene in iste lepote v makrokozmosu in mikrokozmosu. Lepota nam dviga srce nad surovo vsakdanost življenja in nam nosi duševni pogled v neskončnost prostora in večnost časa. Vrh u-metniškega čuta pa je potreben še nekak filozofski čut, to je zmi-sel za totalitet življenja. Kdor ima to dvo-je, si bo pridobil tudi tretje: znanje. As-tronomija, ki jo mi priporočamo — prou-čevanje kozmosa iz čustvenih, poetičnih in spoznavalnih, filozofskih potreb — ne zahteva mnogo matematičnega znanja. Ni treba, da bi kdo izmed nas odkril no-vo zvezdo ali razrešil kak zapleten pro-blem kozmične fizike. K temu nam ne-dostaja i znanja i potrebnih priprav. Pre-pustimo to zvezdarnam in učenim stro-

Katero uradništvo je pridruženo mariborskemu velikemu županu? Do-zdaj so pridruženi: vladni svetnik dr. Fr. Vodopivec, okr. glavar dr. Branislav Fišer, vladni tajnik Stanko Novak, okr. kom. dr. Mirko Potočnik in vladni kom. Vladimir Suša, viš. veter. nadzornik dr. Janko Rajar, viš. drž. živinozdravnik Fr. Pirnat, vin. ravnatelj Ant. Puklavec, klet. nadzornik Jos. Zabavnik, kanclist Dav. Jenko, kmet. strok. praktikant Be-nedikt Venko, gospodinska učiteljica Te-rezija Goričan.

Vlada zavlačuje invalidski zakon. Zakonski načrt o invalidih, ki je bil že trikrat pred ministrskimi komiteti, je vlada zopet pretresala v svoji seji 7. tm. trikrat pred ministrskimi komiteti, je strov v pretezanje. Kot vzrok navaja, da nima v proračunu predvidenih izdat-kov, ki bi jih po tem zakonu morala izplačevati. Vprašanje je torej ponovno odloženo.

Zopet dovoljen avstrijski list. Mi-nister notranjih zadev je zopet dovolil prihajanje dunajskega »Neues Wiener Journal« v našo državo.

Predaja skladišča v Mariboru. V pisarni komande vojnega okroga v Ma-riboru (Dravska kosarna soba 17) se vr-ši dne 19. februarja t. l. ob enajsti uri dopoldne ponovna javna ustmena draž-ba za prodajo skladišča v Einspielerjevi ul. v Mariboru. — Pogoji za to dražbo so razvidni vsaki dan med uradnimi urami v navedeni pisarni.

Redukcija gimnazij. Nekateri geo-grafski listi poročajo, da namerava mi-nistrstvo prosvete ukiniti več gimnazij v celi državi. Dosedanje število gimnazij se zniža na dve tretjini. Najprej se uki-nejo nekatere nižje gimnazije in kasneje vsi oni razredi višjih gimnazij, v katerih ni več nego 25 dijakov.

Smrt vojaka pod brzovlakom. Dne 8. tm. okoli 8. ure zvečer se je na progi južne železnice pri Černomercu dogodila velika nesreča, katere žrtev je bil vojak, redov 7. čete 35. pešpolka Živojije Spa-si, doma iz Varoši, občine rekovača, okraja moravskega. Hoteč se izogniti tovornemu vlaku je skočil na drugi tir, po katerem pa je isti čas pripejal brzo-vlak, ki je nesrečnega popolnoma zmrc-varil.

Samomor uradnika. Dne 8. tm. je prišel Mijo Kokotovič, uradnik pri okrož-uradu za zavarovanje delavcev v Zagre-bu k svojemu prijatelju v Kačičevo ulico 19. V momentu, ko se njegov prijatelj o-brne k oknu, izvleče Kokotovič samo-kres in se ustrelj v glavo. Rešilni voz ga je takoj prepeljal v bolnico, kjer je pa-čez pol ure umrl. V smrt ga je gnala ne-srečna ljubezen.

Čuden pojav. V Svetem Križu - Završju, nedaleč od Karlovca, blizu slo-venske meje, se vzdigujejo zadnji časi iz zemeljske razpokline topli plini, ka-tere si tolmači tamkajšnje prebivalstvo kot preteči vulkan. Neki inženirji so v steklenici odnesli nekaj tega plina, a do-

kovnjakom. Mi hočemo več: harmonič-nega človeka. Človeka, ki se v njem u-brano spajata mikrokozmos vsakdanjega življenja in makrokozmos vesoljstva. Največji čudež je vendarle človek, kajti skozi prizmo njegovih čutil in nje-govega intelekta pada zagoneten od-raz sveta, ki je več in neskončen, tako kot smo mi minljivi in neznatni atomi Tega človeka, ki se — v primeri s časom v vsemiru — le nekaj minut zaveda svojega jaza, svojega oceanski kapljici e-nakovrednega pomena v materiji ali bo-lje: v energijah kozmosa, ki pa — kakor pravi Kant — takoj dobi nekako premoč nad slabotno snovjo svoje telesnosti, brž ko se spomni moralne vrednosti svojega življenja in brž ko v ogledalu zvezdnega neba premeri silo svojega spoznanja, — tega človeka je treba tudi (in ne samo) z astronomijo poiznahtiti.

Nesporno je, da je človeško spozna-nje tekmo nekoliko tisočletij doseglo ve-lik napredek v vseh problemih makro-kozmosa in mikrokozmosa. Kakorkoli je tudi ono relativno in bo zaman izkušalo odgovoriti na pr. na tipično človeško vprašanje: zakaj in čemu je vsemir v večnem gibanju, odkod gibanje in kje je njegov cilj, pa je vendar naš današnji na-zor o nebu toliko objektivni, kolikor s človeškimi čutili in s pomočjo znanstve-nih metod in pripomočkov sploh more biti. Danes vemo, da zvezde niso svetle igračke na nebu, temveč so ogromna te-

sedaj še niso dali nikakega pojasnila. Ge-ološki zavod v Zagrebu pravi, da so te razpoke posledice nedavnih potresov v Sloveniji in da uhaja plin ogljikove kisl-i-ne ali vodene pare.

Lahko nagnenje k prehlajenju? — Prevelika občutljivost? Bolečine olajšuje in naredi telo odporno masiranje in umi-vanje s pravim Fellerjevim Elzafluidom! Veliko močnejši, izdatnejši in boljši ka-kor francosko žganje. Kot kosmetikum že 25 let priljubljen za negovanje zob, zobnega mesa, ust in kože na glavi! S pa-kovanjem in poštnino 3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojn-atih ali 12 specialnih steklenic 214 di-narjev in 10% doplatka razpošilja: lekar-nar Eugen v. Feller, Stubica Donja, — Elzafluid št. 201, Hrvatsko.

Podpis rusko-italijanske pogodbe. Dne 7. tm. zvečer je bila podpisana ita-lijansko-ruska pogodba.

Papeževe skrbi. Italijanski listi po-ročajo, da je papež obnovil dekret iz l. 1897, ki določa, da se morajo odrezani, ali drugače odstranjeni udje katoliča-nov pokopati na pokopališču. Ako pa ni mogoče pokopati na pokopališču, se bla-goslovni dobičnik kos zemlje, kjer so jih pokopali. Odredba se tiče nog in rok, ki jih amputirajo v bolnicah ali ki osta-nejo na licu mesta vsled kakšne nesreče. Nihče ne more trditi, da ne bi sv. Oče v polni meri skrbel na svoje mrtve ven-čnike. Z živimi pa je kmrž.

Pot okoli sveta z zrakoplovom. Po-veljstvo vojne aviatike v Zedinjenih dr-žava Severne Amerike je odločilo, da nastopi pot z zrakoplovom okoli sveta. Zrakoplov se dvigne 15. marca v Los Angelosu. Mesto odhoda preko Pacifika je določen zadnji rt otoka Aljaške.

Orjuna.

Orjuna Pragersko priredi v nedeljo dne 10. februarja ob 20. uri v prostorih kolodvorske restavracije veselico sple-som in raznimi zabavami. Vabijo se vsa bratska društva v okolici, da posetje v čim večjem številu to prireditel. Od-hod za Studensko Orjuno ob 5.10 uri po-poldne iz glavnega kolodvora (in ne ob 5.10 uri zjutraj kakor je bilo napačno objavljeno). Udeležba v kroju obvezna. — Orjuna zdravo!

Organizacija Jugoslovenskih Nacio-nalistov. Studenci opozarja vse član-stvo, da so uradne ure tajništva vsak ponedeljek in sredo od 7. do 8. ure zvečer v čitalnici v Narodnem domu. Tudi do-be vsi novopristopivši člani priglasnice, legitimacije in znake. Tudi se prodaja tamkaj brošura »Orjuna, nje ciljinme-tode« (govor br. Nike Bartulovića na splitskem kongresu), katero bi radi nje-ne važnosti moral čitati vsak član.

Podpirajte Jug. Matico!

lesa iz kozmične materije, velikanska središča kozmičnih sil; nahajajo se v raz-ličnih toplotnih stanjih in nosijo tudi raz-lične stopnje življenja. Primitiven nazor, da je naša zemlja središče vsemira, da so zaradi nje ustvarjene zvezde, »člove-ku v zabavo in veselje«, je pokopan za vedno. Razvoj našega spoznanja utegne pač odkriti še kak X, kako neznano dej-stvo, ne more pa nas vrniti k indijskim, babilonskim, izraelskim in drugim nazo-rom o vsemiru, katerih rudimenti so še ohranjeni v nazorih našega ljudstva. Zemlja je za na veke degradirana; celo naše Solnce, ki je enipolmilijonkrat več-je od zemlje, je moralo zapustiti svoj prestol. Tudi ono ni središče vsemira, temveč zgolj neznaten otok v prostoru, ki mu človeški duh še ni odkril meja in ka-terega končnost ali neskončnost je prav tako nerešen problem, kakor početek in konec. V tihi zvezdni noči, ko naše oči opazujejo milo mežikajoče zvezde, se spominjamo, da so te zvezde — izvzemši planeti — vsemirski solnca, večja ali manjša od našega, da ima vsako izmed njih svoje planete, ki jih naše oko ne vidi in da so posamezna ozvezdja le otoki v oceanu neizmernih vsemirskih energij in da med njimi leži prostor, ki si ga skuša naš um zaman predstaviti. Povsem nemo-goče je — vsa logika človeškega spozna-nja nasprotuje temu — da bi bil nezna-ten atom v ozvezdju našega Solnca, ki mu pravimo Zemlja, žarišče življenjskili

Seja občinskega sveta mariborskega

dne 8. februarja.

Maribor, 8. febr.

Jeza društva hišnih posestnikov. — Podpore »Dravice« in »Leonovi družbi«. — Vojašnica v Melju. — Nov ventilator v plinarni. — Novi fujakerski tarif. — Nove električne luči po mestu. — Konflikt med Bahunom in dr. Jerovškom. — Kajenje vsejmi dvorani prepovedano. — Izenačenje klavniških pristojbin.

S pohurno zamudo otvori župan seja. Prečita se dopis društva hišnih posestnikov, ki se jezi, da mestni obč. svet ni hotel imenovati v stanovanjsko komisijo od društva predlaganega Nemca Jul. Glaserja.

Godbenemu društvu »Dravice« se za nabavo harfe dovoli prispevek 5000 din. pod pogojem, da nastopi godba pri vseh prireditvah v Mariboru (v gledališču, pri koncertih, cerkvenih prireditvah itd.) kjer je potrebna harfa.

Istotako se dovoli 5000 din. podpore Leonovi družbi v Ljubljani za izdajo znamenitega zgodovinskega dela prof. Kosa »Zgodovina Slovencev v srednjem veku«.

Župan poroča nato o žalostnem stanju vojašnice v Melju, kjer je nevarnost, da se udere strop. V objektih 4 in 5 so potrebna popravila, ki naj preprečijo nadaljnje škodo. Vprašanje prodaje vojašnice še vedno ni pojasnjeno, zato se bo predložil račun za popravila (2500 din.) vojaškemu erarju.

Obč. svetnik dr. Mulej poroča, da se je dr. Hojnik pritožil zoper predpis 20% davka na prirastek premoženja znesku 10.000 din. Odpisalo se mu je 1747 din., kar je obč. svet odobril.

O prodaji starega klablja poroča obč. svetnik Bahun, da se je zadeva odložila, ker se strokovnjaki še niso zedinili glede cene.

V plinarni je potreben novi ventilator, ker je sedajni nevaren za življenje in ne odgovarja potrebam. Stroški za nabavo novega znašajo 70.000 din. Nakup se odobri.

V zadevi povišanja fujakerskih tarifov povdarja župan, da je pokr. uprava s svojim postopanjem ustvarila prejudice. Po kratki debati se obč. svet zedini na to, da mestna občina v povišek privoli, da pa mora vsak izvozeček imeti tarife na vozovih nabite, da se prepreči zloraba. Za izvršbo ima skrbeti policija.

Taksa za občinsko zemljišče, ki ga porabljajo stavbena podjetja, se zniža od 1 din. na 50 para za kvadr. meter.

Nove električne luči se instalirajo: tri med okr. glavarstvom in park kavarno, dalje nekaj v bližini industrijskih podjetij v Trstenjakovi ulici.

sil vsemira in da bi vsi ostali neštevilni svetovi potovali prazni skozi prostor in čas. Tisoči in tisoči solnc, ki nam pošiljajo iz neizmerno daljave slaboten sij, sij, ki je na potu že milijone let — oživljajo prav tako kakor naše solnce svoje planete. Vsemir modernega človeka je dom neštetihi žarišč življenja; pod različnimi toplotnimi pogoji se razvijajo različne oblike življenja, in izključeno je, da bi bila človeku enakovredna bitja edinole na neznatnem drobcu kozmične snovi — na Zemlji.

Nas pogled na nebo je tedaj nekaj tihi pozdrav neštevilnim svetovom v kozmosu, pozdrav neznatnega bitja neskončnim ustvarjajočim silam nam nikdar popolnoma umilivega življenja. — Hotel bi slehrnega mislečega človeka zainteresirati za probleme neba, ker smo preverjeni, da vzgon k zvezdam — sursum corda! — razvija umetnostne in — denimo tako — filozofske sile v človeku in da pomaga oblikovati velikega, dobrega človeka — smoter njegovega razvoja na zemlji.

V našem jezikovnem krogu in v našem ambientu sploh je take vrste astronomija — recimo odkrito in brez sramu, amaterska astronomija — malo znana in razvita. Francozi imajo izvrstnega popularizatorja zvezdoznanstva C. Flammariona — da ne omenjam Fabreja in drugih — ki navzlic svojim stvarnim uspehom v strogo znanstvenih, matematič-

Pri nadaljni razpravi o 100% nem zvišanju plač nameščenecv v mestnem električnem podjetju je nastala ostra kontroverza med obč. svet. Bahunom in dr. Jerovškom. Bahunu so namreč v »Straži« očitali, da forsira to zvišanje plač radi svojega sina, ki je tu nastavljen. Na ta očitek je g. Bahun ostro repliciral in je prišlo skoro do dejanskega spopada med njim in dr. Jerovškom.

Sprejet je bil predlog dr. Jerovška, da je odslej prepovedano med tejnimi kajenja v sejni dvorani.

Končno je bil sprejet predlog, da se klavniške pristojbine za izvoznice in domače mesarje izenačijo in se bo odslej plačalo od govedu po 20 din., od svinji pa po 15 din.

Ob 21.40 uri zaključil župan javno sejo. Vršila se je še tajna seja.

3.

Uspehe tega vsi veseli
so drugo nogo prst začeli
in ni trpelo časa mnogo
imel tud belo drugo nogo.

(Nadaljevanje sledi).

Dopisi.

Slovenska Bistrica. Dne 9. tm. zvečer ob 20. uri in dne 10. tm. popoldne ob 15. uri ponovi tukajšnja Čitalnica šaloigro »Cigani«, ki je že lani občinstvu tako ugajala. Upamo, da jim bo tudi letos pripravila nekaj zabavnih uric. Kakor čujemo, se za prihodnjo predstavo pripravljajo šaloigra »On in njegova sestra«. — Napeljava električnega voda po mestu se je zakasnila. Glasom pogodbe bi morala vsa dela biti opravljena do 1. tm.; kakor pa smo informirani, je trdki »Elin«, ki je prevzela izvršitev teh del, zmanjkalo materiala in se isti nahaja še v Nemčiji. Tako bo električna luč namesto 1. febr. zasvetila v mestu šele daleč v marcu. Ne vemo, ali je taka netočnost za trdiko »Elin« priporočljiva.

Št. Vid pri Ptuj. Pri tukajšnji župniji je umrl dne 29. jan. tl. dolgoletni in zelo spoštovani župan občine Dravce ter član tukajšnjega krajnega šolskega sveta g. Anton Vindiš na posledicah želodčnega

no-fizikalni astronomiji ponosno povdarja, da je pesnik vsemira. Vedno in povsod naglašja, da je treba z astronomijo združiti i poezijo i etiko i filozofijo, tj. da jo je treba napraviti tako, da bo povzdignila človekovo notranjost! Tudi Nemci, ki so sicer radi akademični in suhoparni, imajo bogato astronomsko literaturo, pisano za potrebe nestrokovnjakov, namenjeno onim, ki iščejo Lepoto in Resnico. Naj navedem le nekaj najbolj znanih imen: Bölsche, Meyer, Kaftn, Plassmann itd. Imajo cele organizacije prijateljev astronomije, ki so po večini prav skromni in neznani ljudje in ki koristijo s proučevanjem neba le sebi in najožjemu krogu znancev. Slabo umevana znanost se navadno izpremeni v šport in izgubi to, kar jo dviga nad vsakdanjost. Popularizacija znanstvenih vprašanj mora imeti filozofičen in umetniški smoter: vzbuditi in gojiti mora čut za dobro in lepo! Gojiti mora to, kar je bitno vsaki pravi religiji: odnošaj človeka do vesoljstva. Pokaže naj človeku svetost življenja! Takšno stališče je morda preveč pragmatično, izhaja pa iz globokega umevanja človeške duše. Filozofija, prirodne vede, etična vzgoja, umetnost in religija se srečujejo pred istim pragom. Ta prag je zvezdno nebo — odprto razgledišče v makrokozmos.

raka. Pokojni je bil kot narodnjak naprednega mišljenja, katero je pokazal povsod in o vsaki priliki. Dičila ga je poštenost, ponižnost, marljivost in varčnost. Kot večletni član krajnega šolskega sveta je bil zelo naklonjen šoli in velik prijatelj šolske mladine, katera ga je v zahvalo za to z učiteljstvom vred spremljala na njegovi zadnji poti. Kot dober gospodar je nad 30 let varčno in vestno županoval svoji občini. Kako spoštovanje in priljubljenost je užival med svojimi farani in tudi daleč na okoli, je pričal prekrasni pogreb. G. župnik je v svojem lepem nagrobnem govoru opisal njegovo življenje in vse vrline, ki so ga krasile kot družinskega očeta, župana, prijatelja šolske mladine in sočloveka. Naj v miru počiva, lahka mu zemljica!

Žetale. V občini Dobrina je obhajal 5. tm. 40-letnico poroke posestnik Anton Peklič s svojo ženo Nežo v krogu sorodnikov in prijateljev. G. Peklič je bil nad 20 let župan, delj časa tudi načelnik kraj. šolskega sveta. Bil je vedno zaveden naprednjak in uživata on in žena veliko spoštovanje med občani. Še na mnoga leta!

Dramlje. Dne 2. in 3. febr. je nastopila drameljska mladina na domačem odru s tremi enodejankami in sicer: »Zaklad«, »Miha Vedež« in »Izgubljena stava«. Vsi nastopajoči so igrali svoje vloge prav pohvalno. Opaziti je bilo, da so med njimi nekateri igralci in igralki, ki se znaajo temeljito pogledati v svoje vloge, tako n. pr. Katra, Urša, Vedež, Janez, krčmar, ševljari in dr. Čeprav so vsi nastopili prvič, so vendar stopili pred nas z neko sigurnostjo in ugajenostjo, s katero se smejo ponašati. Toda te polvalne besede naj jim ne bodó v lastno preceenjejevanje, temveč v pobudo, da bodo nadalje delovali s še večjo vnemo na tem polju. — Poleg teh dramatičnih del nas je presenetilo par ljubkih narodnih in umetniških pesni. Drameljsani goje prav pridno moški in mešani zbor, ki je že lani nastopil o priliki mladinske prireditve. — Vzeli so si za svoje geslo: Z delom do zmage; in res zmagali so vse ovire — težkoče je posebno delat oder, ker nimajo večjega prostora, in scenerija — in ni bil trud zaman. Iz natrpanopolne šolske sobe se je slišalo navdušeno odobravanje. Pohvalno je treba omeniti, da so se udeležili prireditve tudi gostje iz Št. Jurija. — Le tako naprej; upajmo, da bomo videli našo mladino še večkrat na »deskah«! — R. Cotič.

Murska Sobotla. (Zahvala.) Ker lanskó jesen višji šolski svet vsled pičlih drž. kreditov ni mogel dati na razpolago nobenega zneska za božičnico revnim učencem v Prekmurju, zato je šolski oddelek okrajnega glavarstva v Murski Soboti iz lastne inicijative priredil zbirko za podporo najrevnejšim učencem obmejnih šol. Prošnji v tostvarni okrožnici oz. v časopisih so se odzvali naslednji dobrotniki: V dinarjih: Vogler Karol v Cankovi 100, Kardoš Josip v Murski Soboti 20, Jonaš Janez v M. Soboti 30, Nemec Janez v M. Soboti 20, Podružnica Ljub. kreditne banke v Mariboru 100, Nadaj Josip v M. Soboti 20, uprava Esterhazyjevega imanja v Dol. Lendavi 250, Kac Franjo v D. Lendavi 50, Mesarič Stefan v kov. v D. Lendavi 150, Mesarič Stefan v M. Soboti 35, Jurančič Janez v A. Andrencih 20, Celiska posojilnica 250, A. Kiraly v M. Soboti 100, Cipot Viktor v M. Soboti 40, Jadranska banka v Ljubljani 100, Vrtačič-Peršak Anica v Križevcih 150, Herzog Antonija v Sred. Bistrici 100, skupaj v denarju 1535 D. Za ta znesek so se nakupili razni zvezki in peresa, ki se razdele na posamezne obmejne šole. V blagu so darovali: Ivan Bonač v Ljubljani, tiskarna sv. Cirila v Mariboru, trgovci L. Brumen, A. Hirschl, Kr. Hirschl in Aleks. Trautman, vsi v M. Soboti. Mestna hranilnica ljubljanska se je opravičila. Vsem darovalcem bodi izrečena tem potom v imenu ubogih šolskih otrok iskrena hvala.

Ptujske vesti.

Dramatično društvo v Ptuj je vpriporilo 3. in 4. tm. »Rokovnjače« pri nabitem gledališču. Okolica je bila dobro zastopana, kar je razveselilo posebno one, ki žele zasejati plodove svojega truda med širje sloje. Vprizoritev je popolnoma uspela, čeravno so bile vse vloge zasledene po domačih diletantih. Mestoma je imel gledalec vtis, da vidi na odru poklicne igralce. Mozola je z. Prek tako

pogodil, da bi se rajni Verovšek le razveselil videti, kako ustvarjajo drugi po njegovem vzorcu tip pravega gorenjskega kmeta. G. Župančič je bil v ljubezni do Polonice in svojega polbrata jako simpatičen Nandé. G. Krištof v vlogi Štefanovi je bil dober uradnik in ganljiv po prirčnosti kot brat. Petje je bilo na splošno proti pričakovanju. Ga. Kostanjevečeva je žela tako priznanje, da je morala Nonino pevsko točko ponoviti, a zaostajala nista po izvežbanosti in blagoliasnosti niti g. dr. Horvat kot Menecij in g. Skaza kot čevljari Boje. Gidčna Jurmanova je pogodila vso ljubkost slovenskega dekleta ter je podala izraz svoje nežnosti tudi v petju. Pri pevskem zboru so sodelovale najboljše ptujske moči. O g. Majcenu, Jobu, Krašnjariju, Bučarju in gidni Luknar samo to, da žanje njih požrtvovalnost pri Dram. društvu vedno nove uspehe. G. Logar je bil dober gostilničar, samo kot komisar je popustil toliko na oblastnosti in avtoriteti, da smo videli v tej vlogi sedanega drž. uslužbenca, ki ga tare skrb in nadloga. Oprema je bila za ptujske razmere zadovoljiva. Požrtvovalnim diletantom vse priznanje, posebno g. Majcenu, čigar uspešno delo smo videli letos že v 12. in 13. predstavi.

Celiske vesti.

Smrtna kosa. Dne 7. tm. je umrl v Celju trgovec Anton Chiba v 63. letu svoje starosti. Naj v miru počiva!

Udruženje voj. inv. kraljevine SHS »Podružnica Celje« priredi dne 4. marca t. l. v veliki dvorani Narodnega doma plesno prireditev. Tozadevno se naproša vsa p. n. društva, da blagovolijo to upoštevati.

Statistika mrtvih v Celju. V javni bolnici je umrlo tekom meseca januarja 10 oseb in v mestu Celje 4 osebe.

Razno.

r D' Annunzio pojde v samostan ... Prišel na Reko, da »reši« svojega ne-discipliniranega majorja Reina, katerega so vlekli ženski lasje na Reko. Ostal je tam ter napravil moški in ženski harem. Ko se je pa tega životarenja naveličal, zahotelo se mu je gospodovati v Italiji. Vedno je živel v fantastičnih sanjah. Ko pa je začel Mussolini fašistovski pokret, se je obrnil, kakor je danes dokazano, do D' Annunzia, da bi skupno naskočila Rim; ali D' Annunzio mu ni dal odgovora, kajti hotel ni nobenega pomagata, nego je hotel biti sam. A rapalska pogodba ga je pregnala iz Reke. Kmalu nato se mu je še izneverilo 82 odstotkov reškega prebivalstva, mu dalo nezaprnicoter si zbralo Zanello ... Takrat je proklet D' Annunzio vse Rečane in zažgal reške spomine Preselil se je ter živel v dvorcu na Gardskem jezeru; imel je sredstva, ker je cele vagone blaga zvožil z Reke; tamkaj je držal dvor gospodarja in harem; užival je in uživa ... in znano je, kako se je lani v poletju zvalil skozi okno na vrt — ali pijan ali pa vržen od ženske roke. Ko se je lansko leto Mussolini pripravil za vojno na Rim in je to vladal zavohala, je angažirala D' Annunzia, da se uprizoni dne 4. novembra proslava zmage v Rimu. Res je delala vlada s polno paro, toda medlo, ker je zadnji ministrski predsednik bil »mrtoljubljen« in ni hotel dražiti g. Mussolinija. Ta pa seveda »neumne parade« ni smatral za merodajno, temveč je prišel s svojimi 200 tisoč vojaki 8 dni poprej pred Rim; drugo je znano. To je pa slavohlepni D' Annunzio zmešalo glavo — in postal je pobožen! Daroval je svoj dvor italijanski vladi in zažgal neko noč na žrtveniku vse dekoracije. Pred nekaj časom pa mu je ponudila italijanska vlada, da mu zamenja prejšnje medeno odlikovanje za vojno hrabrost s srebrnim in sicer za bakarsko junaštvo, katero je sam nazival: bakarsko komedijo. General zrakovplovstva Mercanti mu je osebno prinesel to odlikovanje. D' Annunzio pa je odklonil, objel generala ter dejal, da se je odločil za franciškansko klanuzuro in da v kratkem odide v Assisi! ... Obenem je prinesel iz shrambe jabolko in ga daroval generalu kot jabolko sloge ...

Naročajte
Jadransko Stražol!

Mariborske vesti.

Maribor, 9. februarja 1924.

DRUŽABNI VEČER V TOREK 12. FEB.

Gospodarsko in politično društvo za I. in V. okraj v zvezi z ostalimi gosp. in pol. društvi priredi v torek 12. tm. ob 20. (8.) uri zvečer družabni večer v dvorani hotela Kosovo v počast in zabavo udeležencem politične šole JDS, ki se vrši od 11.—15. tm. v Mariboru. Na večeru sodeluje naš znani tenor g. Ašič, po vrhi še znan kvartet in tudi druge zanimive točke so na sporedu. Vabimo somišljenike iz celega Maribora, da se udeležijo večera!

m Himen. Danes se je poročil v Slovenjgradcu g. Stanko Moškon, odvetniški koncipient v Mariboru z gđ. Tončko Kosijev, hčerko šol. ravnatelja in posestnika Antona Kosija v Središču ob Dravi. Mlademu paru naše iskrene čestitke!

m Vsemu prebivalstvu! Zadnji čas se množe slučaj, da se posamezniki bodisi osebno bodisi telefonično obračajo na naše uredništvo v zadevah, ki se ne tičejo uredništva (oglasit. itd.). Opozorjamo vsakogar, da se v takih zadevah obrača na upravo lista in sicer ali osebno v prostori uprave v pritličju tiskarne ali pa telefonično na št. 24 (in ne 276, ki je številka uredništva).

m O psihanalizi predava v ponedeljek dne 11. tm. ob pol 20. uri v Ljudski univerzi (mala kazinska dvorana) g. Ant. Skala, strokovni učitelj v Mariboru. Predavanje bo zanimalo vsakogar, zlasti pa pedagoge. Dvorana je zakurjena. Vstop prost.

m Hišni posestniki se opozarjajo, da zapade prvi plačilni rok gostavščine, vodovodne naklade in kanalske pristojbine tekom tekočega meseca ter mora biti do konca februarja poravnani. Za leto 1924 se ne bodo na novo razpošiljali tozadevni plačilni nalogi, ker so pretečeno leto dostavljeni plačilni nalogi bili itak označeni kot za leto 1924 veljavni.

m Nočno lekarniško službo vrši v času od 10. do 17. febr. lekarna pri Črnem Orlu (Mir. Prull) na Glavnem trgu.

m Naša današnja priloga. Današnji številki našega lista je priložen prospekt o novi, presenetljivi iznajdbi »Heureka«-brzovar. Lastnik patenta je g. Marko Nerač v Slovenski ulici 12. Priporočamo novo iznajdbo in opozarjamo na današnjo prilogo.

m Nova kavarina naprofi kolodvoru se ne odpro, kakor je bilo pomotoma poročano, danes 9. tm., ampak šele prihodno čez mesec dni, na kar občinstvo opozarjamo.

m Kurje tatvine v železničarski koloniji. Pišejo nam: V koloniji so že zopet kurje tatvine na dnevnem redu. Ni ga skoraj dneva, da ne bi zmanjkala komu kokoš; posebno korajžjo ima dvonogi dihur na Resljevi cesti. Kdor izve za požrešnega dihurja, dobi lepo nagrado.

m Knjižice, leposlovne in znanstvene, literarne vrednosti, v vseh jezikih, kupuje po najvišjih cenah vedno »Ljudska knjižnica« v Mariboru, Narodni dom I.

m Uradniška menza se nahaja na Skomskovem trgu 17 (v Kazini). Hrana stane dnevno 50 K. Sprejemajo se državni in zasebni uradniki.

m Usmilite se otroka! Peletni otrok ravne vdove prosi z dvignjenimi rokami, naj se ga usmili dobra rodbina brez otrok in ga vzame za svojega, ker je sicer izročen gladi in smrti. Informacije daje in ponudbe sprejema naše uredništvo.

m Popoldanska predstava v Klubu. Da se omogoči publiki, katera ne obiskuje nočnih lokalov, obisk famoznega instrumentalista Willede Margilles, se vrši v nedeljo 10. februarja v Klubu baru popoldanska predstava. Natančneje v današnjem oglasu.

m Restavracija »Narodni dom« ima na razpolago okusno renoviran salon, lepe zračne sobe za klube in obnovljeno kegljišče. Izrečno pristna domača vina. Abonent se sprejemajo po 20 Dinarjev dnevno.

m Grajska klet. V nedeljo 10. febr. koncert nar. žel. glasb. društva Drava. Pričetek ob 20. uri.

m Koncert v restav. Halbwidl »Stara pivarnica«. Prvovrstno Götzovo marčno pivo, meščanska kuhinja. Vsako nedeljo jutranji in večerni koncert.

m Gostilna »Pri treh ribnikih« vsako nedeljo in praznik salonski koncert. Začetek ob 15. uri.

m Kavarna mestni park. Vsak večer svira znani priljubljeni češki pianist Chalupa. V nedeljo in praznik tudi popoldan od 16. do 19. ure.

m Apel na dobra srca. Prejeli smo: Pred približno dvema leti se je višji stražnik Lovrenc Kralj, oddelka kr. varnostne straže v Mariboru, izvršujoč svojo službo na tuk. glavnem kolodvoru ponesrečil tako, da je pri tem izgubil levo nogo. Vsled dolgotrajne bolezni in pihle pokojnine je imenovan s svojo družino, obstoječo iz soproge in treh še nedoraslih otrok zabredel v jako obupen položaj, tako da je temu nujno potrebna pomoč. Vsled tega se je ustanovil v Mariboru mali nepristranski ožji odbor, kateri si je nadel nalogo prirediti v ta namen v doglednem času zabavni večer s prostovoljnimi prispevki. Namen tega odbora je tudi pripomoči temu nesrečnemu trpinu do primerne umetne noge, tako da bi mogel s primerno službo pomagati sebi in lastni bedni družini. V ta namen se zgoraj označeni odbor dobrim srcem že v naprej toplo priporoča.

m Zgubljeni in najdeni predmeti v Mariboru. V času od 16.—31. jan. 1924 so bili priglašeni pri kr. pol. komisariatu v Mariboru sledeči predmeti kot zgubljeni: delavni moški suknjič; volnena rokavica desne roke; zgodovinska knjiga za višje razrede srednje šole; doza za svalčice iz bele kovine z zalotanin znakom društva »Edelweiss«; pes Airedale Terrier pasme, ki sliči na ime Anfried; temnorjavo usnj. rokavico s kožnato podlago leve roke, in 1 par novih sivih volnenih rokavic; ročni muš sive barve; denarnica vsebujoča večjo svoto denarja, razne listine in na ime Pavla Žorga glasečo se želez. legitimacijo; usnjata denarnica vsebujoča večjo svoto denarja, razne listine in na ime Ivan Batizmejni glaseči se obrtni list; enopokrovna moška srebrna ura; ročna torbica (pompadour) vsebujoča denarnico 2.70 D in na očnike s etui; usnjata rokavica zlati uhan v obliki deteljinega peresa s tremi plavimi kamni; sveženj treh ključev; en par glase-rokavic sive barve; zastavljalni listek tukajšnje zastavljalnice št. 11.598; bela usnjata denarnica z vsebino 50 D; pes volčje pasme, ki sliči na ime »Spitzmaus«; 10 novčanic po 10 D; kopito lovske puške; usnjata listnica vsebujoča 51 D. — V istem času so bili oddani pri kr. pol. kom. v Mariboru sledeči predmeti kot najdeni in jih lahko zgubitelji tam dvignejo: namizni prtič (servieta); naočnike; 2 ključa; listnica vsebujoča avstrijske novčance; temnordeča ženska ročna listnica, vsebujoča žepno zrcalo in drugo; niklasta moška žepna ura; pes volčje pasme; ženska naglavna ruta; manjši dinarski bankovec.

m Obrtno gibanje v Mariboru v mesecu januarju. Podeljene obrtne pravice. Marijan Jarc, komisijška trgovina z izdelki izdelki »Poldina-Hute, Gosposka ul. 44; Marija Lajnšič, branjarija, Tržaška cesta 2; Ignac Božič, izdelovanje plutovinastih in lesnih izdelkov na tov. način, Splavarska ul. 7; Franjo Rozman, tovarna kantitov, Aleksandrova cesta 57; Kosak M., trgovska agentura in komisija, Aleksandrova cesta 35; Ivan Lamprecht, trgovina z lesom ter trgovska agentura in komisija, Strossmayerjeva ul. 10; Dragotin Juratič, brivec, Glavni trg 1; Ana Jedrejčič, trgovina z oljem, Barvarska ul. 3; Ubald Nassimbini, zvonolivarna, Vrtna ul. 12; E. Doctor in drug, mehanična tkalnica in apretura, Tvarniška ulica; Maks Wejss, ketlar, Slovenska ul. 28; Karol Vidmajer, izvošček, Korošičeva ul. 3; Ant. Knez, trgovina z manufakturnim in konfekcijskim blagom, Dravska ul. 10; Franc Samueh, predelovanje sladkorja v obliko pajčevin na stroj ter sejmstvo, Slov. ulica 29. — Izbrisane obrtne pravice: Jera Vabošek, šiviljska obrt, Ob bregu 16; Alojzij Auer, priskrbovanje potnih vozilov, Stritarjeva ul. 3; Marija Kovarčič, gostilna, Meljska cesta 74; Hinko Mlaker, krojač, Tržaška cesta 36; Aleksander Braro, trgovina z mešanim blagom na debelo, Vetrinjska ul. 7; tverka Viljem Lipinger in drug, trgovine z jajci, Zrinjski trg 9; Edvard Lampo,

spedicija, Aleksandrova c. 44; Al. Moran, trgovina z mešanim blagom, Orožnova ul. 1; Ter. Samoh, sejmstvo, Kopitarjeva ul. 12; Marija Šuligoj, kavarna, Aleksandrova cesta 15; Antonija Wagner, branjarija, Linhartova ul. 25; Josip Stefančič, trgovina z galanterijskimi izdelki, Vojašniška ul. 10; Anica Ankerst, trgovina z deželnimi pridelki na debelo, Gregorčičeva ul. 12; Mocnaj in Juratič, brivska obrt, Glavni trg 1; Skladiščno in odpremo d. d., spedicija, Aleksandrova cesta 51; Konrad Katarija, sejmstvo, Trstenjakova ul. 16; Marija Ornič, trgovina z glasovirji, Aleksandrova cesta 64; Rihard Zwikak, trgovina s sadjem, Glavni trg; Terezija Samoh, trgovina s šolskimi knjigami, Aleksandrova cesta 9; Josip Florijan, sejmstvo, Šolska ul. 4; Tverka Vračarič in Šorn, trgovina z delikatesami in spec. blagom, Jurčičeva ul. 11; Jakob Cvahte, izvošček, Grajska ul. 26.

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Sobota, 9. febr. »Mercadet«, Ab. C.
Nedelja, 10. febr. ob 15. uri »Lumpacij vagabund«. — Ob 20. uri »Janko in Metka«, Ab. E.

»Mercadet«. Danes, dne 9. febr. se vrši repriza duhovite Balzacove komedije »Mercadet«, ki je dosegla pri premijeri zelo lep uspeh. Konec okrog desetih.

Iz gled. pisarne. Radi nenadne obolevosti gđ. Sturmova, (ki je zaposlena v komediji »Mercadet«), je prevzela njeno vlogo »ga Mercadet« ga Bukšekova.

Nedeljski predstavi. V nedeljo 10. febr. ob 15. uri se ponovno vprizori Nestroyeva čarobna burka »Lumpacij-vagabund« ali »Zanikerna trojica«. Komur je do neprisiljenega smeha, naj ne zamudi nedeljske popoldanske predstave. Zvečer pa se vprizori Humperdickova krasna opera, polna romantike »Janko in Metka«. To delo je izvanredno bogato na krasnih muzikalnih motivih, ki nehoti povedajo poslušalca v bajno kraljestvo prirode in pravljicnih dogodb. Delo je na repertoarju vseh večjih gledališč ter uživa lep renome ter splošne simpatije občinstva.

Marijonečno gledališče v Mariboru. Jutri dne 10. tm. igram ob 10. uri še enkrat »Snežulčico«. Popoldne pa igram »Repoštev« in »Začarani dežnik«. Otroci, če hočete Repoštev videti, pridite vsi! — Gašperček.

JDS.

NAŠE PRIREDITVE:

10. febr.: 1. Ustanovni obč. zbor kraj. 675. JDS v Rušah;
2. Občni zbor kraj. org. JDS v Središču ob Dravi;
3. shod zaupnikov v Dramljah;
4. javni shod pri Sv. Barbari v Haložah;
5. javni shod pri Sv. Duhu na Ostr. v;
6. javni shod v Libeljah.

17. februarja: Zaupni zbori v svrhu ustanovitve oz. reorganizacije srezkih organizacij JDS v Murski Soboti, Dol. Lendavi, Ptuj, Mariboru (za levi in desni breg), Kojncih, Dravogradu, Slov. Gradcu, Mozirju, Celju, Šmarju in Ljutomeru.

Kultura in umetnost

x Koncert učencev ge. Brandlove. Koncert učencev naše domače umetnice na goslih, ki se je vršil 4. tm., je ponovno dokazal, kaj se doseže z neumorno pridnostjo in z ljubeznijo do stvari. Že najmanjši učenci in učenke so presenetili poslušalce s svojim resnim nastopom in izrednim razumevanjem prednašanih glasnih točk. Saj to je predpogoj in temelj vsakega napredka. Izbrane točke sporeda pa so tudi jasno pokazale, kako dosledno in sistematično uvaja umetnica svoje učence v vedno težje in težje naloge, kojih lahka rešitev je goslaču neobhodno potrebna. Občudovali smo proizvodnjanja učencev nižje in srednje stopnje, naravnost divili smo se pa koncertnim

točkam odraslih učencev. To ni bil več šolski koncert učencev, ampak užitkapoln koncert malih umetnikov, katere čaka najlepša bodočnost, če bodo korakali po tej poti naprej — Največje zadoščenje in ponos pa je bil ta večer za umetnico go. Brandlovo. V njenem metodičnem podučevanju se zrcali šola velikega mojstra Rose-ja, kot čegar vredna učenka tako lepo in s sijajnim uspehom vzgaja naš glasheni naraščaj. Umetnost učitelja je predvsem, ki navaia učenca k pravemu in zrelemu pojmovanju umetnosti. Če tudi je ta pot dolga in trudapolna, vendar poplačajo to obilo lepi uspehi, kar je potrjevala zadnjič z navdušenim priznavanjem polna dvorana.

x Razstava karikatur v Beogradu. — Udruženje jugosl. obl. umetnikov nam javlja: Na inicijativo Umetniškega odeljenja se je sestavil odbor za prireditve skupne razstave vseh karikaturistov v naši državi. Ideja za prireditve take razstave se je pojavila že pred nekoliko meseci in je potekla iz prepričanja, da bo vedra umetnost karikaturistov našla mnogo interesa v naši publiki. V tem času, ko se ustaljaio notranje in zunanje razmere, bo kazalo naše umetniško, politično in socialno življenje v karikaturi prijazen smehljaj na celokupno vznemirjenost sedanje dobe. Razstava se odproi v Beogradu početkom meseca marca t. l. ter bo trajala deset dni. Ob tej priliki poziva odbor za prireditve izložbe karikaturista (Umetniško odeljenje, Beograd, Knežine Ljubice ul. 34.) vse karikaturiste, da vposljejo svoja dela do 23. febr. t. l. na gornji naslov. Postavljena bo žirija strokovnjakov, ki bodo izbirali in razporejali slike. Podrobni program razstave se še objavi. — Odbor SUJOU.

x Smrt estonskega pesnika. V Fellinu na Estonskem je umrl 82letni starček Fr. Kuhlbaro, starosta književnikov malega estonskega naroda. Izdal je 8 pesniških zbirk.

x Poljaki in Vatroslav Jagić. Minule dni se je vršil v Varšavi spominski večer Vatroslava Jagića. Priredilo ga je »Towarzystwo Slowanskie kultury i sztuki (Društvo za slovansko kulturo in umetnost).

x Meštrovičeva razstava v Ameriki. »Obzore« poroča, da se vrše pogajanja za Meštrovičovo razstavo v Newyoriku. — Pogajanja potekajo ugodno in bo razstava prirejena najkasneje v jeseni t. l.

x Smetanov jubilej v Bolgariji. Sofija se pripravlja, da proslavi kot predstavitelja bolgarske kulture stoletnico največjega češkega skladatelja B. Smetane. Gledališče bo vprizorilo »Prodano nevesto« in »Dalibor«, razen tega pa se pripravlja cela vrsta drugih proslav (koncertov, predavanj itd.). Upamo, da tudi naša domovina ne bo zaostala v Smetanovih jubilejnih proslavah.

x Češkoslovaška razstava v Parizu. Te dni je bila otvorjena v Parizu razstava češkoslov. moderne umetnosti. Razstavljenih je 50 najlepših del Čapka, Filla, Guttfreunda, Sima, Spale in Irzavega. Pravkar pa je bila v Parizu zaključena razstava mladega čel. slikarja O. Bilka, ki je imela lepe uspehe.

x Literarni večeri v Bratislavi. YWCA je začela prirejati v Bratislavi literarne večere. Dne 7. t. m. se je vršil literarni večer J. Wolkera, nedavno umrlega pesnika najmlajše generacije. Prihodnje dni se vrši večer A. Sove, potem J. S. Macharja in drugi. Na programu takih večerov je predavanje z recitacijama pesnikovih izbranih pesmi.

x Šestdesetletnica Antonina Sove. — Znani češkoslovaški pesnik Antonin Sova, izraziti zastopnik impresionistične smeri, bo dopolnil koncem februarja 60. letnico svojega življenja. Češki literarni krogi bodo ta dogodek primerno proslavili. Sova je izdal mnogo pesniških del in več pripovednih spisov. Poleg Biezin in Macharja velja kot eden najizrazitejših predstaviteljev moderne češke poezije.

SEJE OZJEGA ODBORA MARI-BORSKE OBLASTNE ORGANIZACIJE JDS se vrše redno vsak prvi četrtek v mesecu ob 17. uri pop.

Sokolstvo.

o III. obvezno predavanje za onebrabene in sestre, ki so se prijavile kot člani (članice) Sokolskega društva v Mariboru v mesecih oktobar, november in december 1923 ter v januarju 1924, se vrši v nedeljo, 10. febr., v klubski sobi Narodna doma. Začetek ob 10. uri dop. Predava br. Mačus o predmetu »Sokolska organizacija«. — II. obv. predavanje je izostalo radi nesporazumljenja, kar naj blagoveličje bratje in sestre oprostijo; nadomestilo se bo po dogovoru. — Zdravo! Načelnik kult.-prosv. ods.

o Knjižničar mariborskega sokolskega društva vabi vse one brate in sestre, ki imajo izposojene knjige iz društvene knjižnice — nekateri že prav dolgo! — da jih vrnejo v svrhu preureditve knjižnice kar najprej. Uradne ure za izposojanje so odslej v sredo 7.—8. ure v društveni sobi.

o Mladinski odsek Sokola ima svojo prvo sejo v torek dne 12. tm. ob 5. uri pop. v društveni sobi. Udeležba za članse odseka obvezna.

Sport.

o Ruška kočja ima v nedeljo, 10. febr. Kolone. Izletniki se odpeljujejo jutraj ob 5.05 od glavne kolodvorja do Ruš. — Krene se po »Strmele, ker je ta pot lepo izhojena in nevarna. Od Ruške kočje do Oveje ravne, ozir. Apenice krasno sankališče.

o Članstvo ISSK Maribor se poziva, da poravnava še zaostalo članarino v znesku po 36 D za leto 1923. Igralci naj oddajo članarino svojim kapitanom. Kdor klo obnega zbora ne poravnava obvez napram blagajni, ne bo imel dostopa ozir. glasovalne pravice na obnem zboru. — Odbor.

o Zimska olimpijada v Chamonixu je končana in so bile v torek razdeljene kolajne in diplome. V drsanju na 500 m je prvak Amerikanec, na 1500 m Finec, na 5000 m Finec, na 10.000 m Finec. V u-metnem drsanju med damami Avstrijka, med gospodi Šved, v parih Avstrijca. V smučanju na 50 km Norvežan, na 18 km Norvežan; v kombiniranem smučanju s skoki Norvežan, v vojaški smučski tekmi Švicar. V hokeju Kanadec, v hobsleighu Švicar.

Objave.

o Podoficir garnizije Maribor prirede dne 23. februarja tl. plesni venček v vseh prostorih Götzove dvorane. Vstop samo z vabilom. Vstopnina za osebo 10 D in 1 D nočni davek. Prosimo vse one, ki mogoče ne bi dobili vabila, a bi se radi udeležili plesnega venčka, naj se obrnejo na predsednika v Dravski vojašnici soba št. 32, kjer dobe vabila. Izdaja vstopnic dne 23. februarja od 13. ure naprej na blagajni Götzove dvorane. — Odbor.

o Zahvala. Centralni odbor »Društva mladospremnikov« v Mariboru se tem potom najtopleje zahvaljuje vsem obiskovalcem železničarske veselice, ki se je vršila dne 2. febr. v Narodnem domu. Posebno se čujemo dolžni zahvaliti vsem podjetjem in trgovcem, kateri so darovali večje svote in darila, ker le stoni se je dosegel dobiček in namenjeni uspeh za podporo bolnih članov. Zahvalinjemo se tudi vsem gospodom postajnega vodstva gl. kolodvorja in drugemu uradništvu, katero je s svojo prisotnostjo dalo veselici pristen železničarski značaj in tudi pripomoglo k zaželenemu cilju. — Odbor.

o Društvo prijateljev angleškega jezika in prosvete v Mariboru ima svoj I. redni občni zbor v soboto dne 9. febr. tl. ob 20. uri v klubski sobi Grajske kleti. Vsi člani se napošajo, da se sigurno udeležijo obnega zbora.

o Savez lesnih delavcev v Mariboru priredi v soboto dne 16. febr. v Gambri-novi dvorani svoj plesni venček z raz-ličnimi zabavnimi točkami. Ker je čisti dobiček namenjen delavcem tova-rišem, vabi k obilni udeležbi odbor. — Začetek ob 20. uri. Vstopnina 10 D.

Izpred sodišča.

Sraka.

24-letni, v Petrovče, okraj Celje, pri- stojen, brezposeln mehanik Alfonz Stro- pnik, ki je radi tatvine že predkaznovan, je v noči na 4. novembra II. ukradel Al. Spragerju iz ute za brzovozno robo na južnem kolodvoru v Slov. Bistrici kolo, vredno 6000 K. Nadalje je osumljen, da je v drugi polovici novembra I. leta in 9. dec. II. odnesel Silvestru Šmidu v Po- brežju pri Mariboru 2000 K gotovine, francoski srebrni frank, 2 petkronska novca, 4 avstr. goldinarje, 6 dvekronskih novcev, 56 srebrnih kron, poročni pr- stan, zlati prstan z rubinom in škaflijo to- baka. Od Matilde Šmid pa si je prilastil mu zaupani briljantni prstan v vredno- sti 6000 K. Stropnik, ki prizna mu očita- na dejanja, je bil pred okrožnim sodi- ščem obsojen zaradi hudodelstva tatvi- ne in poneverbe na 1 leto težke ječe.

Mlad tat.

19-letni mizarški vajenec Matevž Dobnik v Prepoljah je ukradel dne 16. novembra II. posestniku Janezu Gril pri Sv. Marjeti na Drav. polju 9 kokoši vredne 2000 K, v noči na 30. nov. pa 2 gosli v vrednosti 800 K. Nadalje je odne- sel v noči na 24. nov. posestniku Jerneju Vitko v Dobrovcih iz hleva 2 gosli vred- ni 900 K. Ukradeni gosli je prodal trgo- vu Antonu Lešniku v Pobrežju. — Neke- ga dne meseca oktobra II. je pustil go- stilničar Alojz Šraj v Mariboru svoje ko- lo pred gostilno Majerseid na Tržaški cesti, ter se za trenutek podal v gostilno. To priliko je uporabil Dobnik in izginil s kolesom. Ukradeno kolo je kmalo na- to prodal nekemu Ivanu Peseku v Pre- poljah. Dobnik, ki je že trikrat radi tat- vine predkaznovan, je bil obsojen radi hudodelstva tatvine na 8 mesecev težke ječe.

Še ena sraka.

20-letni Jurij Amon, ki služi že od svojega 10. leta pri Ani Breznik v Raz- vanju, okraj Maribor, je ukradel na No- vega leta dan 1924 domači hčerki Mariji Breznik 4000-kronski bankovec. Amon pravi, da je ukradeni denar v družbi drugih zapravil. Okrožno sodišče ga je obsodilo radi hudodelstva tatvine na 6 mesecev težke ječe.

In še ena!

23-letni delavec Anton Kramer v Kr- čevini pri Mariboru si je v začetku me- seca decembra 1923 pridržal in prilastil od Ferdinanda Stupana mu zaupani ko- žuh in površnik. Izvabil mu je tudi na goljufiv način par čevljev vrednih 700 K in nekaj jedil. Kramer, ki svoje dejanje prizna, je bil obsojen radi prestopka po- neverbe in golufije na 1 mesec strogega zapora.

Ljubljana Slovenija S. H. S.
Hotel „SLON“
Sredina mesta. Moderni
prenovljeni apartementi.
Centralna kurjava. Resta-
racija — kavarna. Parna
in banjska kopej v hili.

Gospodarstvo.

o Svinjski sejem v Mariboru 8. febr. Dogon 129 svinj. Cene: prasci 5—6 tedn. starí kom. 100 D, 7—9 tednov 295—300, 3—4 mesece 400—650 D, 5—7 mesecev 950—1125 D, 8—10 mesecev 1250 do 1300 D, 1 leto 1750—1875 D. En kg žive teže se je tržil po 22—22.50 D, kg mrtve pa po 26.50—30 D. Za izvoz ni bilo nič prodano, ker so pripeljali le plemenske svinje.

o Novosadska blagovna borza 8. febr. Koruza bačka 257.50—260, sremska 255, banatska 242.50, fižol beli bački 690, mo- ka »0« 530, »2« 450, »6« 390.

o Avtonomne doklade k direktnim davkom v Sloveniji. V 11. šte. »Urad- nega lista« ki izide 12. tm. objavi dele- gacija ministrstva financ v Ljubljani statistiko o avtonomnih dokladah na di- rektne davke za leti 1922 in 1923. Iz tabel I. in II. je razvidna obremenitev dav- kov po posameznih vrstah doklad, pre- gled III. pa prikazuje celokupno višino

vseh doklad. Davčni uradi izkazujejo v opozoritvenih opominjalnih položni- cah itd. državni davek in avtonomne doklade, kumulativno. Davkoplačevalci so radi tega čisto mnenja, da so zneski, ki se od njih tirjajo, samo državni dav- ki. Iz omenjene objave bodo mogli po- sneti, da temu ni tako, marveč da izda- ten del celokupne obremenitve odpade na avtonomne doklade.

o Kmetijska šola v Prevaljah. Kakor poročajo iz Beograda, se je poljedelsko ministrstvo odločilo ustanoviti v Pre- valjah kmetijsko šolo za Mežiško dolino.

o Dobava semenskega žita iz Češko- slovaške. Poljedelsko ministrstvo je dovolilo kredit 4 milijonov din. za na- bavo semenske pšenice in ječmena iz Češkoslovaške.

o Lesni trgovci in Sušak. Iz vseh de- lov države prihajajo poročila o velikem zanimanju lesnih trgovcev za Sušak, kjer si hoče ustanoviti podružnico.

o Srednjo tehnično šolo v Tuzli na- merava še tekom letošnjega leta usta- noviti trgovinsko ministrstvo. Istočasno se ustanovi tam obrtna šola.

o Kolonizacija južne Srbije. Kakor vsako leto, se odpelje te dni zopet krog 40 rodbin iz Istre, ki se nastanijo v juž- ni Srbiji.

o Dobava železniških pragov in pri- bora za tračnice in okretnice. Pri rav- nateljstvu državnih železnic v Sarajevu se bo vršila dne 27. febr. t. l. ofertalna licitacija glede dobave železnih pragov in pribora za tračnice in okretnice. — Predmetni oglas z natančnejšimi podat- ki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

IV. Ljubljanskega vzorčnega velesej- ma, ki se vrši od 15. do 25. avgusta 1924, se more udeležiti kot razstavljalce vsek industrialec, obrtnik, trgovec-grosist in inozemstva. Od inozemskih tvevk imajo prednost one, ki izlože blago, ka- tero se v tuzemstvu ne proizvajajo. Ino- zemskim trgovcem grosistom je udelež- ba dovoljena le po starih tuzemskih za- stopnikih. Industrija in obrt se bo raz- delila po sledečih skupinah: strojna in- dustrija; izdelki iz železa in jekla, puš- karstvo, municija; ostali kovinski izdel- ki; poljedelski stroji, poljedelsko oro- dje; avtomobili, dvokolesa, pnevmatika, vozovi; elektrotehnika in razsvetljava; kozmetika, farmacevtski in kirurški izdelki; papirna industrija, grafika, kartonaža in pisarniške potrebščine; po- hištvo in stanovanjska oprema, ostala lesna industrija; usnje in konfekcija usnja; tekstilna industrija, tekstilna konfekcija, kožuhovina, perilo, cerkveni paramenti; klobuki, slamniki, košarstvo, veznine, čipke; lončena roba, majolika, fayence, steklo; galanterija, bijouterija, draguljarstvo, fina mehanika, optika, gravirji, pasarji; kemična industrija; in- dustrija živil; poljedelstvo; stavbarstvo; godala, razno orodje. Trgovina se name- sti v posebnih trgovskih paviljonih.

Naša morska obal od 600km je brez obrambe! Snujmo „Jadransko Stražo“!

Iz boljševiške Rusije.

Kult Lenina.

Komunisti radi povdarjajo, da so nasprotniki individualizma. Posameznik je le izvrševatelj volje mas, zato nje- gova osebnost nima tistega pomena, zaradi katerega narodi elave svoje »he- roje«. V praksi so komunisti drugega mnenja. Toda pogoj je, da gre za njiho- hovega človeka. Ko je Lenin zbolel, so dali klicati najodličnejše zdravniške in ko je umrl, so ga pokopali s pompami, ki ga buržoaziji zamerijo. Lenina smrt je vzbudila v komunistični javnosti takšen kult njegove osebnosti, da se lah- ko individualistična buržoazija skrije pred rdečimi oboževalci »heroja« Leni- na. Od Lenina smrti dalje izhajajo vsi sovjetski dnevniki črno obrobljeni in posvečajo cele kolone ocenjevanju nje- govih zaslug. Ime prejšnjega glavnega mesta, ki ga je ustanovil in krstil Peter

Veliki, se je iz Petrograda izpremenilo v Leningrad. Ta novi naziv uporabljajo že vsi listi. Cela vrsta tovarn in indu- strijskih podjetij je izpremenila dose- danja imena in se nazvala po Leninu. V Moskvi je dobil Rohožsko-Simonovski rajon Leninovo ime, ker je tu ulica, po kateri so nekdo gonili politične zločince v Sibirijo. Ljudski komisariat pošte in brzojava je izdal dne 28. januarja za- lobne poštne znamke. Znamke so črno obrobljene in imajo Leninov portret na rdečem ozadju. V Petrogradu, — ali de- nimo: Leningradu — je bilo po poročilu lista »Krasnaja Gazeta« prirejena po- sebna manifestacija šolske mladine. V prostorih kluba »Karel Marx« je govo- rila cela vrsta šolskih otrok; tako je ne- ki deček odgovarjal na vprašanje: »Za- kaj ljubimo Lenina?« »Zato, ker nas je naučil biti mali proletarci in da se zda- učimo v šolah resnične reči, ne pa prav- ljice«. Tako so govorili tudi drugi učen- ci. — Na Leninov grob je bil položen tu- di venec Maksima Gorkoga z napisom: »Zdravstvuj, drug moj!« (Zbogom, pri- jatelj!). Leninov pogreb je bil posnet za kino; film je dolg 1500 metrov.

Leninov naslednik A. I. Rykov.

A. I. Rykov, ki je bil izvoljen po Le- ninovi smrti za predsednika Sveta ljud- skih komisarjev, je tipičen ruski inteli- gent, inženier po pokliu; spada k tisti skupini idejnih boljševikov, ki se je izza časa razkola v ruski socialno-demokra- ski politiki. Delj časa je bil predsednik smeri: Rykov je bil najzvestejši Leni- nov sodruinik in mu je tudi v najkritič- nejših trenutkih zaupal neomejeno. Ne karakterizira ga tako močna volja, ka- kor jo je imel Lenin ali kot jo ima Trocki, ki danes stoji v opoziciji, da je bil izvoljen za Leninevega naslednika, se ima zahvaliti najožjim stikom z Le- ninom, potem pa dejstvu, da je dober narodnogospodarski strokovnjak. V ne- mali meri seveda tudi temu, da je na zadnji (13) konferenci Ruske komunisti- čne stranke zagovarjal desničarsko smer.

A. I. Rykov nima temperamenta za političnega bojovnika, tudi ni govornik, ki bi fascinal ljudske množice, kakor ostali komunistični voditelji; posvetilee je skoraj popolnoma narodnogospodar- ski oolitiki. Delj časa je bil predsednik Narodnogospodarskega sveta. Njegova izvolitev na najvišje mesto ruske bolj- ševiške hierarhije pomeni zmago seda- njega vladnega krila.

Novi predsednik sovjetske ljudskih ko- misarjev Zveze ruskih socialistov re- publik se je rodil 1. 1881. v Saratovu kot kmečki sin. Studiral je na kazanskem vseučilišču. L. 1899. je vstopil v rusko socialnodemokratsko stranko. L. 1905. je pristopil k boljševiškemu krilu. L. 1906. je odšel prvič v inozemstvo — v Stock- holm. L. 1908. je bil zopet v Rusiji. Leta 1917. so ga izvolili za predsednika mos- kovskih sovjetov, po oktoberski revolu- ciji pa je postal ljudski komisar notra- njih zadev. Od 1. 1918. je bil predsednik narodnogospodarskega sveta. L. 1920. je bil izvoljen za člana osrednjega izvršil- nega odbora CIK RSFSR, nato pa za člana osrednjega izvršilnega odbora SSSR. Vrhu tega je bil poleg Kamenje- va drugi podpredsednik sovjetske ljudskih komisarjev in člen sveta delainobrane.

Poznavalec ruskih razmer ga slikajo kot moža odkrite narave, nasprotnika skrajnosti, zagovornika mirne politike in temeljitega strokovnjaka v narodno- gospodarskih vprašanjih Rusije. S tem lastnostmi si je Rykov pridobil znano ime v krogih ruske inteligence kakor ta- di v krogih inozemskega trgovskega sve- ta, s katerimi je v Moskvi prihajal v stike.

POLITIČNA ŠOLA JDS ZA MARI- BORSKO OBLAST se vrši od 11. do 15. febr. tl. v Mariboru. Da se more čim prej izvršiti razporedba glede udeležev- cev, naj se javijo kmečki in obrtniški mladeniči, ki se hočejo udeležiti te šole, na naslov: Oblastno tajništvo JDS v Mariboru, Cankarjeva ul. 1.

Ne pozabite naročnine!

Dr. R. Pipuš, Maribor:

Naše kreditne razmere.

Zadnja desetletja pred vojno so se naši kreditni zavodi sicer polagoma, vendar prav razveseljujo razvijali, vedno sorazmerno z ostalimi našimi narodnimi gospodarstvom. V narodnem boju smo si Slovenci priborili že nekaj evrotočih hranilnic, posebno lepo pa se je razvijalo kreditno združništvo. Naše hranilnice in posojilnice so stale na trdni podlagi in uživale popolno zaupanje občinstva. Zbirale so njegove prihranke, navajale k varčevanju in pospeševale gospodarstvo s ceninimi kreditom. Šele zadnja leta pred vojno je brezvestnost posameznikov upropastila par naših zadrug. Vendar so bili to čisto izjemni slučajji. Bančnih zavodov je cela Jugoslavija pred vojno imela komaj pol ducata. Mi Slovenci smo se dokopali samo do 2 lastnih bančnih zavodov. Pač pa je bilo na jugoslovenskem, zlasti tudi na slovenskem ozemlju več podružnic tujih bank. Vendar tudi njih število ni bilo posebe veliko.

Politični prevrat pri naših hranilnicah in posojilnicah ni veliko predrugačil. Njih število in delokrog sta ostala skoraj neizpremenjena. Posojilnice in hranilnice so nadaljevale svoje delovanje po stari preizkušeni zanesljivi poti. Popolnoma drugače pa so se razmere razvijale pri bankah. Spekulacija, katero sta povzročila obilica denarja brez vrednosti in pomanjkanja blaga, se je lotila tudi te panoge narodnega gospodarstva. In tako so pri nas po prevratu tudi banke in razne bančne podružnice rasle kakor gobe po dežju. Kakor v trgovino se je tudi v bankarstvo zaletelo mnogo ljudi, ki za svoj poklic niso imeli niti teoretične izobrazbe, niti praktične usposobljenosti, še manj pa potrebnih moralnih lastnosti. Ker mnoga bančna podjetja niso zrasla iz potreb narodnega gospodarstva, ampak iz spekulacije in verižništva, je velik del njihovega delovanja bil posvečen spekulaciji, tu in tam tudi verižni trgovini. Za to je bila dobra nacionalizacija raznih trgovskih in industrijskih podjetij, pa tudi valuta in prenehanje in lahkomišno snovanje podjetij, za katera ni bilo naravnih pogojev za življenje.

Akoprav je prva leta po prevratu vsled neprestanega pomnoževanja bankovcev in prodajanja valute bilo pri nas in tudi v sosednjih državah denarja v izobilju, so naše banke vkljub temu pobirale po 8 do 12 odstot. od danih kreditov, torej obrestil, ki so daleč presegale obrestno mero, kakor je pri nas bila običajna pred in med vojno. Vložniki pa so pri njih dobivali le po 3%, dostikrat tudi manj, vselej pa veliko manj, kakor pred vojno, ko se je pri denarnih zavodih kredit dobival po 5 do 7%. Prisiljene po konkurenčni bank so tudi hranilnice in posojilnice vsaj z daljave in deloma sledile temu vzgledu. To nizko obrestovanje vlog pri denarnih zavodih je na eni strani pri občinstvu ubilo smisel za varčevanje, na drugi strani pa silno podpiralo zapravljivost. Saj se ni izplačalo za take smešne obresti nositi denar v denarne zavode. Kmet in delavec sta ga mnogokratraje potratila za nepotrebne stvari, zlasti tudi za alkohol, ali se pa privadila, ga hranjevati doma. Drugi krogi so se skušali denarja na ta način rešiti, da so snovali najrazličnejša nova podjetja, brez ozira na to, ali so imeli za to potrebne sposobnosti in, ali je bilo kaj upanja, da bodo podjetja uspevala. Na ta način se je narodno premoženje deloma zapravilo deloma pa zabilo v nepotrebna zgrčena podjetja.

Ko so se pa narodi v srednji Evropi po prevratu nekoliko streznili in spoznali, da jih utegne vedno pomnoževanje bankovcev polagoma uničiti, vlade pa ustavile daljno tiskanje bankovcev, so se kmalu pokazale slabe posledice grehov, storjenih na gospodarskem polju. Kmalu je začelo primanjkovati gotovine za obrat množičnih novih trgovskih in industrijskih podjetij in s časom tudi za obrat starih podjetij. Gospodarski sloji danes silno tožijo o pomanjkanju gotovine in konkurzi so na dnevnem redu. Bati se je, da se bodo

njih število še silno pomnožilo, in da bo de kriza pogotnula še marsikatero podjetje. Ker pri pomanjkanju glavnice ni bilo več mogoče najti vložnikov, ki bi se zadovoljevali s 3% in 4% obrestovanjem, so bile v prvi vrsti naše banke prisiljene, zvišati obrestno mero za vloge na 8-10% in ponujajo v izjemnih slučajih po 12 in celo po 14%. Sočasno, a v primerno višji meri so zvišale tudi obrestno mero, po kateri dajejo kredite. Danes zahtevajo od kreditov 20-30% ter odpovedujejo podjetnikom na najkrajše roke kredite, katere so jim poprej ponekod celo vsilile. Konkurenca in slabi vzgled sta neugodno uplivala tudi na naše posojilnice in hranilnice, ki so jim vsaj deloma sledile. Zlasti pa je slabi vzgled silno kvarno uplival na moralo pri zasebnikih, ki se pečajo s kreditnimi opravili, ter pospešil razvoj odenštva, katerega morda desetletja ne bo mogoče iztrčiti.

Ker podjetnik pri pomanjkanju denarja drugod ne dobi kredita in tudi lastne gotovine nimna, je njegov polni neizogiben, bodisi da mu banka na njegovo prošnjo kreditira proti 20 in 30% obrestovanju podaljša ali ne. Če mu ga ne podaljša, sledi polni neposredni odpovedi kredita. Če se pa dolžniku kredit podaljša, ga mora tudi to uničiti, kajti nobeno podjetje danes pri rednem poslovanju ne nese 20-30% obresti od vlozene glavnice.

To so žalostne prikazni na polju našega narodnega gospodarstva kot posledice množičnih grehov. Ne vsi, pa vendar mnogo jih gre na rovaš našega bankarstva.

(Dalje prihodnjič.)

J. Zadravec:

Mlinarstvo v Jugoslaviji.

Po vestih dnevnega časopisja bi se imel to dni vršiti v Beogradu sestanek zastopnikov jugoslov. mlinarske industrije, na katerem bi se naj razpravljalo o težkočah mlinarske industrije in sestavilo predstavo, naslovljeno na pristojna ministrstva s preciziranimi stvarnimi dokazi o neiznosnem stanju te, poleg drvene industrije najvažnejše panoge našega narodnega gospodarstva ter s predlogi, kako od pomoči našemu, pri sedanjih razmerah težko prizadetemu mlinarstvu. Vzroki današnje krize so bili že nešteto krat objasnjeni, žal dosedaj vedno brez uspešno.

Kljub boju, katerega vodi hrvaško časopisje, predvsem izborni informirani Jugoslovanski Lloyd, je prišlo v zadnjem času do skoraj popolnega zastoja v mlinarskem obratovanju, čegar vzroki pa tiče predvsem v konstantnem onemogočanju izvoza. Izvozne carine na žito so še vedno v nesorazmernem stanju z onimi za moko in ne bo trajalo več dolgo, da bomo v naši agrarni državi prisiljeni, poiskati si zaščito pred uvozom tujezemskih mlevskih izdelkov.

Naši sosede — in pri nas pride v tem oziru v prvi vrsti Avstrija v poštev — znajo porabljati take prilike z večjim razumevanjem. Njihova industrija uživa zaščito — in še pred nedavnim smo čitali, da je Avstrija, ustrezajoč zahtevam domače mlinarske industrije, povečala blagovni prometni davek na uvoženo moko od dveh na 8.4%, dočim je ista omenjeni davek za uvoz žita zvišala le od 1 na 2%, torej za en odstotek.

Že samo ta konstatacija potrjuje, da je pod obstoječimi razmerami vsak izvoz izključen in da je treba najti izhoda, če se neče našega mlinarstva nameoma uničiti.

To pa ni edini vzrok sedanje krize. V zadnjih mesecih se je v pasivne kraje naše države uvažalo velikanske množine mlevskih izdelkov iz — Italije — in to carine prosto menda samo zato, da podpremo našo prijateljsko razpoloženje napram sosedni Italiji. Če se temu pravi štediti in če je morda ta praksa iz stališča zaposlenja naših delavcev ter iz davčnih ozirov čertuna, potem se pač neha vsak zdrav razum. O tej priliki hočem pribiti samo dejstvo, da so naši mlini kakor v kvantitativnem tako v kvalitativnem oziru zmožni prenesti vsako konkurenco in da je vsako drugačno mnenje prazen izgovor napredku.

te gospodarske panoge nenaklonjenih činitelj.

Se tretji razlog je, ki tlačí našo mlinarsko industrijo ki patlači obenem v enaki meri tudi vse druge panoge narodnega gospodarstva. Denarna kriza, ki postaja od dne do dne hujša, ugonablja naša podjetja, kreditiranje mlevskih izdelkov na eni strani, na drugi strani pa vnaprej plačevanje blaga onemogočujejo uspešno delo in napredek.

Prolaz iz te situacije pa menim, da ne bi bil tudi pri še tako neznani uvidnosti g. fin. ministra nemogoč.

Da trgovska javnost izve v kako desolaten položaj so obstoječe prilike privleli naše mlinarstvo, naj omenim nekoliko statistike iz peresa uglednega hrvaškega mlin. strokovnjaka.

Mlinarska industrija v Jugoslaviji prenese dnevno produkcijske zmoglosti do 650 vagonov. V tej kapaciteti miso všteti majhni mlini za plačo. Izvoz moka v Avstrijo pa je znašal v prvi polovici preteklega leta 614, dočim je izvoz ogrskih mlinov v Avstriji v istem času presegal 4000 vagonov.

Če cenimo toraj celoletni jugoslovanski izvoz moka na 2000 vagonov, odgovarja ta številka dejstvu, da je bila jugoslov. mlinarska industrija v letu 1923 skozi 2 in pol dneva zaposlena za izvoz.

V poštev pride sedaj šele potreba tuzemstva. Cenjeni čitatelji si lahko predložijo, komu naj melje v tuzemstvu stotine trgovskih mlinov, poleg tisočerihi manjših mlinov namenjenih za kmetijsko porabo? Brez pomisleka verjamem vodilnim krogom mlinarske industrije, da znaša zaposlenost jugoslov. mlinov komaj 10 od sto faktične dnevne kapacitete.

Da je pri teh okolišnih razmeroma najhujše prizadeta slovenska mlinarska industrija, je jasno kot beli dan.

Silni naval baških in banatskih mlinov, popolnoma onemogočen izvoz, prometne in druge težkoče pri dobivanju žita, pomanjkanje sredstev za nabavo žita in dolgotrajno kreditiranje so pač argumenti, spričo katerih bi tudi slepec sprevidel, da proti našemu nekdanj cvetočemu mlinarstvu usodepolen konec.

Znižane izvozne carine na moko, uvedba uvozne carine, olajšanje denarnih razmer, odprava deljenja tarifov med progo bivše južne in državne železnice ter znižanje tarifov za prevoz žita iz Baške v Slovenijo so v glavnem predpogoji za uspešnejši razvoj mlinarstva v splošnem ter s posebnim ozirom na slov. potrebe, ti predpogoji so obenem nujne neodložljive postavke za zaposlenje našega delavstva ter končno za ojačanje naše itak že malo da ne docela izčrpane davčne moči.

Zanimivosti.

Barvanje las — prastara šega. Danes nikakor ni čudno, ako vidite kako damo danes s črnimi lasi, jutri zopet s plavkastimi: pamet in morala je spremenljiva, tako tudi lasje. Barvanje las je staro kakor zgodovina. Grkinje, Rimljanke in Egipčanke so si močno in pogostoma barvale lase. A faraonove hčerke so jih najraje barvale v plavo. Plavo, kakor je oha tretja barva v naši zastavi, na nebu, morju. Medtem so se v Rimu cenili jako visoko rumeni lasje, za kar so se upotrebljala najrazličnejša sredstva. Pisec Lucijan trdi, da je najbolje sredstvo za plavkaste lase, ako se jih opere s pomijevo vodo in se naknadno nariba z rumenim cvetjem. Kdor pa je želel imeti popolnoma bele lase, si jih je izpiral s skorjo zelenih orehov, sesulih v vodo. Tako so tudi že stari Galci radi zboljševali lase: najbolj so cenili rudečo barvo, ter da bi mogli to doseči, so si prali lase z apnenó vodo in potem ribali s kozjim milom. Kakor se torej vidi, so bili stari večji mojstri od nas, in ker takrat še ni bilo dragih lekarn, so rabili prosta domača sredstva, ki so pa ravnotako menjala lasem barvo.

Nenavadno sorodstvo. Dva primera iz življenja. Kakor znano, ni gotovo v nobeni veri dovoljeno, da se ženi bližnje sorodstvo. Zato tudi pri nas ni nobenega mešanega sorodstva. Nasprotno pa se pri nekaterih narodih sklepajo zakoni med sorodniki že v drugi stopnji. Zato so tamkaj mogoči razni čudeži v pogledu dvojnega sorodstva med poedinimi sorodniki. Kot kuriozum, navedemo slučaj nekega Amerikana, kateri se je po ločitvi zakona oženil s svojo taččo. Tako

je postal očim svoji prvi ženi in dedek svojim lastnim otrokom! Pa ta primer še ni najzanimivejši. Neka Katarina Malfatti se je poročila z možem svoje babice. Sedaj je seveda bilo sorodstvo med njo in njenimi prejšnjimi sorodniki pravi labirint, v katerem se je težko ravnati brez strokovnjaka za takšne stvari. Katarina Malfatti je bila sedaj: teta svoji materi, stara mati svojim bratom in sestram in prababica svojim otrokom in navsezadnje, kar je najbolj zanimivo, postala je sama sebi vnukinja. Njen novi soprog pa je postal zet svojemu sinu in očim svojim pravnukom.

Tujci v Mariboru

novo prijavljeni v hotelih in pregočiščih dne 9. februarja 1924.

Hotel »Meran«:

Riener Jaroslav, stavbenik, Dunaj. Sommer Henrik, trgovec, Dunaj. Spaič Anton, kapetan, Vršac. Fiala Karl, potnik, Dunaj. Wolf Edmund, trgovec, Lendava. Hein Josip, trgovec, Karlsbad. Apfelgrün Bernhard, Schlesinger Fric, ravnatelj, Olstenerch. Steiner Ivan, trg., Trst. Frank Josip, potnik, Dunaj. Veljin Zora, učiteljica, Osijek. Gobar D., natakarica, Radgona. Vavpotič Ivan, Lutomer. Hus Radislav, trgovec, Čakovec. Pisk Pavel, trgovec, Dunaj. Gjermonović Stojan, trgovec, Brod. Freund Hubert, trgovec, Dunaj. Lamer Bernd, trgovec, Krapina. Pomeranz Viktor, trgovec, Krakov. Unger, ravnatelj, Graz. Kainer Otmar, skladiščnik, Maribor. Kriglovič Fr., uradnik, Varaždin. Halla Josip, tehnik, Opatov. Rosina Gustav, odvetnik, Loče. Stanek Kuneš, trgovec, Kunstat.

Hotel »Pri zamorecu«:

Bach G., potnik, Oster. Likavetz Ad., svetnik, Maribor. Nikodem Edvard, pos., Praga. Bernot Vinko, trgovec, Kamnik. Kurtz Leopold, knjigovodja, Ruma. Vrtovec Matija, prokurist, St. Vid. Dergas Ivan, potnik, Maribor. Schrotter Roman, fotograf, Gočava. Kovanceda Franc, trg., Dunaj. Jauk Ivan, potnik, Maribor. Kombusch Karl, potnik, Sommer Evgen, disponent, CSR. Lunjer Anton, industrialec, Sl. Gradec.

Hotel »Črni orek«:

Frischman Emerik, trgovec, Cür. Janec, delavec, Prekmurje. Anderlah Fr., posestnik, St. Marein. Repolnik Franc, komisar, Maribor. Božič Karl, gostilničar, Bočna. Fludernik Ignac, gostilničar, Ljubno. Ritoper Matija, delavec, Prekmurje. Gregl Vinko, trgovec, Bizelsko. Gerzinič Peter, nadzornik, Trst. Bider Jernej, gostilničar, Kokarje. Časar Matija, delavec, Prekmurje. Menal Franc, gostilničar, Gornji grad. Horvat Vilko, uradnik, Zagreb. Rodnik Mate, gostilničar, Ljubno. Purnat Matija, gostilničar, Bočna. Bartolović Ivo, potnik, Dohova. Fujs Aleksander, delavec, Prekmurje. Pušenjak Martin, potnik, Radinci.

Gostilna »Halbwild«:

Bujanović Lujo, industrialec, Zagreb. Brenjšek Janez, gostiln., Rogatec. Premerstein Josip, trgovec, Jeličin vrh. Hübershofen Julij, trgovec, Zagreb. Novak Alojz, posestnik, Verzej. Šegula Viktor, trgovec, Maribor. Šlabina Mimi, zasebnica, Ljubljana. Kump Hilda, zasebnica, Ljubljana.

Gostilna »Zlati konj«:

Kokol Ivan, kurjač, Maribor. Erman Ana, posestnica, Sv. Anton. Kalšek Ivan, pek, Žiče. Klep Josip, pek, Sv. Lovrenc. Lupsa Matija, gostilničar, Berkovci. Šnuderl Franjo, agent, Ehrenhausen. Stropnik Karl, čevljar, Velenje. Czech Edm., potnik, Hohenau.

Hotel »Košovo«:

Kraljič Gjuro, čevljar, Hrzenec. Irsič K., gostilničar, Raka. Löwi Josip, trgov.

Gostilna »Holzknecht«:

Emeršič Josip, krojač, Ptuj. Pletershek Jernej, sedlar, Maribor. Pogač Avgust, pek, pom., Vuzenica.

Gostilna »Zokaly«:

Skerget Jakob, delavec, Gradec. Neubauer Rudolf, sluga, Maribor. Pletershek Jernej, sedlar, Maribor.

D. S. Merežkovski:

Julijan Odpadnik.

(Dalje.)

(43)

Tu se je Juvenčin skrivaj pred matro, ki je hujšala zoper njega pofektive uradnike. Čakal je trenutka, ko se bo vkrcal na ladijo, da ga ponese v Egipt. Živel je v družbi bogoljubnega starca Didima iz spodnje Tebaide. Pridružil se mu je bil kot noviciant.

Didim je pravkar čepel v kolumbariju in je pletel košaro iz vrbovega protja. Mesečina, ki je padala skozi ozko luknjo, namenjeno prezračevanju, je zlatila njegove sive, razkuštrane kodre in dolgo brado.

Grobne stene so bile od tal do vrha polne majhnih vdolbin, podobnih golobjim gnezdom; v vsaki je stala žara s pepelom zdavnaj sežganih mrličev.

Mirha, ki jo je starec zelo čislal, je pehožno poljubila njegovo nagubano roko in ga prosila, da bi ji pripovedoval o menihih-puščavnikih.

Nič ji ni tako ugajalo kakor te tajnostne in čudne povesti. Starec se je nežno smehljaj in tiho pogladil Mirhine lase. Vsi so počenili okoli puščavnika.

Nato jim je pripovedoval legende o velikih puščavnikih v Tebaidi, Nabriji in Mezopotamiji. Mirha ga je zrla gorečih pogledov in stiskala tanke prste k prsim. Smehljaj slepega starca je bil otroško nežen; svileni, mehki lasje so se mu podajali nalik avreoli.

Vsi so molčali. Iz daljave je prihajal namolkli trušč Rima.

Zdajci je nekdo tilio potrkal na notranja vrata, ki so spajala kolumbarij s katakombami. Juvenčin je vstal, stopil k vratom in vprašal:

— Kdo je?

Ni bilo odgovora; čez nekaj hipov je potrkalo iznova, a glas je bil nekam slabši, kakor da prosi.

Odpri je oprezno vrata in osuplo stopil korak nazaj — v kolumbariju se je pojavila visoka ženska. Nosila je dolgo, belo obleko, ki jo je zagrnila od glave do pet in spustila tudi čez obraz. Gugala se je kakor bolna ali pa od starosti slabotna ženska. Vsi so se ozrli na novega gosta.

Z naglo kretnjo si je ženska odgrnila dolge, čez obraz viseče nabore in — Juvenčin je vzklilnil:

— Mat!

Ženska se je vrgla k sinovim nogam in jih objela. Nitke sivih las so ji padale na beli, suhotni, žalostni, a še zmeraj ponosni obraz.

Juvenčin je objel materino glavo in jo poljubil.

— Juvenčin! — ga je pozval starec. Mladenič mu ni odgovoril.

Mati je jela govoriti naglo, radostno in tiho, kakor da bi bila sama s svojim sinom:

— Bala sem se, da te ne bom uzrla nikoli več. Hotela sem potovati v Aleksandrijo — o, tudi tam bi te bila našla, tam v puščavah. Zdaj pa je vse končano, kaj ne? Reci, da ne greš proč od mene. Počakaj še, da umriem. Potem pa — kakor se ti zljubi.

Starec je ponovil:

— Juvenčin, ali me nelišiš?

— Starec, — je dejala žena, obrnivi se k slepcu, — ne trgaj sina iz materinega naročja. Čuj me! Če zahtevaš, se odpovem veri očetov, padem na tla pred Razpetim in postanem redovnica.

— Ej, žena, ti še ne razumeš Kristusovih naukov. Ne more mati postati redovnica in redovnica ne more biti mati. — Rodila sem ga v trpljenju! ..

— Da, ti ljubiš njegovo telo, ne ljubiš pa njegove duše.

Žena ga je premerila s pogledom nezrečne mržnje in vzklilnila:

— Proklinjam vas in vse vaše loka-ve, lažnjive besede! Proklinjam vas, ki trgate otroka iz materinskega naročja, ki zapeljujete nedolžne, vas, črnokute, ki bežite pred solnčno svetlobo; vas sluge Križanega, ki sovražite življenje in uničujete vse, kar je na svetu velikega in svetega!

Njen obraz se je režal. Še krepkeje je z vsem svojim životom objela sinove noge in težko sopeč dejala:

— Vem, drago dete, ti me ne zapustiš .. ne moreš me ..

Starec Didim se je postavil s palico v roki pred odprta notranja vrata, ki so vodila v katacombe.

— V imenu živega Boga ti ukazujem, moj sin, da greš za mano in jo ostaviš — je dejal glasno in slavnostno.

Tedajci je ženska izpustila sina iz objema in je zašepetela jedva slišno:

— No, pa pojdi .. zapusti me .. če moreš ..

Nič več ji niso polzele solze po obrazu; roke so ji onemoglo klonile na kolena.

Mati je čakala.

— Pomagaj mi, Gospod! — je šepetal Juvenčin. Bil je bled v obraz in oči so se mu zazrle kvišku.

— Ako kdo hoče za Menoj in ne sovraži očeta in mater svojo in ženo in otroke in brate in sestre in lastno življenje tedaj ne more postati Moj učencec, — je dejal starec. Tipaje pred sabo je stopil k vratam in se zadnjič obrnil proti učencu:

— Ostan! v posvetnem življenju, sin, a vedi, da si se odpovedal Kristusu.

— Oče! S tabo grem! Gospod, tu sem! — je vzklilnil Juvenčin in krenil za učiteljem.

Mati ga ni hotela zadržati ne z eno kretnjo svojih rok. Ne ena poteza na obrazu se ji ni zganila.

Ko pa so utihnili koraki, je padla neslišno in molče na zemljo, kakor da je mrtva.

— Odprite! V imenu najboglubnejšega cesarja Konstancija — odprite!

Dospeli so vojaki, ki jih je bil poslal prefekt na ovadbo Juvenčinove matere, da bi poiskali in zaprli izdajalske sabeljance, pristaše enakobitnosti in cesarjeve sovražnike.

Vojaki so udarili z železnim kolom ob kolumbarijske duri. Ves prostor se je zamajal. Steklene in srebrne žare s pepelom mrličev so žalostno zašklebetale in se razbile. Vojaki so že predrli polovico vrat.

Anatol, Mirha in Arsinoja so jažno zbežali v notranje katacombe. Tu so kristjani begali po ozkih podzemnih hodnikih kakor mravlje v razdrtem mravljišču; preplašeno so se gnetli k tajnim izhodom in k stopnicam v kamnolom.

Arsinoja in Mirha nista poznali katakomb. Zgrešili sta pot in dospeli v najnižji rov, ki se je nahajal v petdeset lak-fov pod zemljo. Tu je bil vzduh tako za-tohel, da je jemalo sapo. Pod nogami so čutili blato in vodo. Plamen je brlel motno in dušeče. Zrak je troval močan smrad. Mirhi se je nagloma zavrtelo v glavi in je izgubila zavest.

Anatolij jo je vzel na roke. Trenutek za trenutekom jih je prešinjal strah, da se srečajo z vojaki. Bila pa je tudi druga nevarnost: mogoče je, da bodo zaprli do-hode in tedaj bodo živi pokopani.

Naposled je zaslišal Juvenčinov klic:

— Semkaj, semkaj!

Mladenič je bil vpognjen; na lirtbu mu je tičal starec Didim.

Čez nekoliko minut so dospeli do skrynega vhoda v kamnolom in odtod — v Kampanjo.

Ko so se vrnili domov, je Arsinoja slekla in položila v posteljo sestrico Mirho, ki še ni prišla k sebi.

V motnem zarjinem svitu je klečala na kolenih in dolgo poljubljala nepomične, suhe in kakor vosek rumene Mirhine roke. Na obrazu speče deklice je ležalo nekaj tujega in zagonetnega. Nikdar še niso Mirhina lica izražala toliko nedolžne lepote. Njen drobni život je izgledal pro-zoren in krhek, kakor tanke stene ala-

bastrove amfore, ki so se v nji razžareli tihi plameni. Ta ogenj je imel ugasniti obenem z Mirhinim življenjem.

XVIII.

Skozi blatne, molčeče gozdove v bližini Renā, nekje med trdnjavo Tres Tabernae in rimskim mestecem Argentoratum, ki so ga nedavno zasedli Alemeni, sta tavalta dva vojščaka: eden — zajeten hrust, rdečelas in dobrodušnega obraza je bil Sarmat v rimski službi, Agrarij po imenu; drugi — mršav, pečen od solca pa se je imenoval Strombik in je bil sirskega rodu.

Med drevjem, bolotno zaraslim z mahom in raznim dračjem, je bilo temotno; v topleni vzduhu je neslišno deževalo; dišalo je po svežem brezovem listju in mokrih smrekovih iglicah; nekje v daljavi pa je kukala kukavica. Pri vsakem šestu ali prasketu suhega vejčja je bojzljivi Strombik vztrepetal in se oprijel sopotnikove roke.

— Striček, a, striček!

Tako je zval Agrarija iz samega prijateljstva. Sicer sta bila vzeta v rimsko službo z dveh nasprotnih koncev sveta. Požrešni in vzdržni barbar s se-vera je odkrito preziral bojzljivega, po-hotnega, v jedi in pijači umerjenega Sir-ca; dasi se mu je zlorado norčeval, je vendar pazil nanj kakor na otroka.

— Striček! — je zastokal Strombik še žalostneje.

— Čemu jāvkaš? Daj mi mir.

— So v teh gozdovih medvedji, ka-meniš, striček?

— So, — je odvrnil Agrarij zlovoljno. — In kaj, ako jih srečava? A?

— Jih ubijeva, odereva kožo, jo pro-dava in denar zapijeva.

— Pa če zgrabijo naju, ne midva-njih?

— Strahopetnež! Pozna se ti, da si kristjan.

— Zakaj sodiš, da je kristjan že sam na sebi strahopetec? — je užaljeno vprašal Strombik.

— Pa sam si pripovedoval, da je v vaših knjigah zapisano: »ako te kdo u-da-ri na levo stran, mu pomoli še desno«.

— Da, tako je zapisano.

— No, torej. In če je tako, tedaj se bo di vojskovači ni treba: sovražnik te u-da-ri na eno stran, ti pa mu nastaviš dru-go. Vsi ste zajci!

— Cezar Julijan je tudi kristjan, pa ni strahopetnež. — se je izkušal braniti Sirec.

(Dalje prihodajče.)

-POPOLDANSKA PREDSTAVA-NEDELJA **KLUB-BAR** 10. FEBR.

s sodelovanjem famoznega instrumentalista

3 WILLEDE-MARGILLES

in skupni večerni program

Začetek ob 7.17. uri Vstopnina 5 Din

Navadne dnevne cene

V nedeljo, 10. februarja popoldanska predstava

311

Pristopajte k Sokolski Matici!

Lipske žage in vsakovrstne stroje za obdelovanje lesa,

Reference: „Drava“, Hochegger in Vicher, Franc Pergler, Maribor, Viktor Glaser, Ruše, in Skazedonik, Muta,

polnojarmeniki,

vsakovrstne kombinirane Univerzalne stroje s tračno in krožno žago, s skobelnikom (Abricht-und Dickthobelmachine), vrtalom, frezo in krožno žago, nadalje motorje in transmisije prvovrstne kakovosti, razpošilja po nizkih cenah in

Welker

Wien X. Laxenbur

**P
U
H**

in 2414

perje

po nizkih cenah vedno v zalogi pri tvrdki

K. Worsche, Maribor

Gospeska ulica 10

S A M O

v novi trgovini

B. Veselnovič & Ko.

Maribor, Gospeska ulica 26

dobite lepo darilo,

ako kupite blago za 500 Din.

in več. 128

Cene brez konkurence.

LEPE ZOBE

ima le, kdor rabi

ITO - kremo!

2671

Dobirajte so-

tisk!

Leseno pohištvo

Zalozno pohištvo

Tapete, pohištvo

Plošni, pohištvo

Posteljna oprema

Preproge

Zavese

Blago za pohištvo

Posteljno perje

po izredno nizkih cenah v zalogi pohištva

Karol Preis

Maribor

Gospeska ulica št. 20

(Pirchova hiša)

Svoboden ogled

Ceniki brezplačno!

Pristopajte

k Jugoslovnski

Matici.

Izšel je ročni

Zemljevid slov. ozemlja

v merilu 1:600.000, priredil ravnatelj učiteljske Matija Pirc, risal učitelj Slavoj Dimnik, tisk litografija in založba Mariborske tiskarne d. d. Maribor. Zemljevid je izvršen v štirih barvah in vsebuje vse ozemlje, na katerem bivajo Slovenci, ter je namenjen predvsem šolski mladini. Cena Din 10,-

Naročuje se pri

Mariborski tiskarni d. d.**POZOR! POZOR!**

Došle so zopet novejšje oblike

damskih slamnikov

za poletno sezijo. Izdelujem nove Tagai in Pike ter prevzamem v popravilo vse vrste slamnikov damskih in moških. Cene zmerne!

IVAN KVAS, MARIBOR

MELJSKA CESTA št. 74.

199

Razpis službe.

Oskrbovalno sestro

za svoj ambulatorij išče Protituberkulozna liga v Mariboru. Mesečna plača Din 1400 in eventuelne stanovanjske ugodnosti. Prošnje s priloženim krstnim listom, domovnico in izpričevali o naobrazbi kakor tudi o morebitnem dosedanjem službovanju je poslati do 15. februarja t. l. na naslov ambulatorija Protituberkulozne lige v Mariboru, Stolna ulica. 3-3

Najugodnejši nakup

modnega in galanterijskega blaga
Jakob Lah - Maribor - Glavni trg 2

Zastopniki

za prodajo šivalnih strojev za Maribor in okolico se iščejo. Ponudbe pod „Plača in provizija“ na upravo Tabora. 285 2-2

VILIM PICK

Maribor

Tel. 334 Aleksandrova cesta 26 Tel. 334

ponuja rano

tekstilno in manufakturno blago

po najnižjih cenah. 208

Prodaja na veliko le za trgovce.

Uradništvo in nastavlenci

vseh kategorij dobe 10% popusta za vsak posnetek in naročilo; na željo mesečno odplačilo. Za prvovrstno delo jamči dolgoletni sloves ateljeja.

Fotoatelje Makart

SAMO Gosposka ulica št. 27 nasproti hotela „Pri Zamorcu“.

297

Ceneno češko posteljno perje!

Kilogram sivga na pol (cufano perje) Din. 60— polbelo Din. 75— belo 85 Din., boljše Din. 95— fino na pol puh 145— fino 175— najfinije Din. 220— . Beli puh 370— snežnobeli parni puh 445— Din. Franko in carine prosto proti povzetju. Neugajajoče se lahko vrne. Vzorci zastoni. Mnogo priznanj in naročil. — Razpošiljalnica posteljnega perja

SACHSEL & CO

Wien XIV., Geibelgasse 9/11. 6-5 90

Dražba.

V ponedeljek 11. februarja ob 14. uri (2 popoldne) vrši se na Glavnem trgu eksekucijska dražba enega

kompletnega enovprežnega voza

s konjem in konjsko opremo. Kupci se vabijo.

Mestni magistrat Maribor.

Vse vrste perila za gospode in dame, kakor

srnjce, mačo, pyrame, opreme za neveste, otroško
Ljudmila Jackner
MARIBOR. Koroška cesta št. 31.

Mala oznanila.

Pohišstvo

lastnih izdelkov za spalne in jedilne sobe najceneje v zalogi Serčer in drug, Vetrinjska ul. 2. 106

Učenec z dobre hiše za kolarstvo in kovasko obrt ter likarstvo se sprejme v tovarni vozov F. Pergler, Mlinska ulica št. 44. 205 5-3

Šivalni stroj „Singer“ na prodaj. Frankopanova ulica 8. vrata 1. 296

Kompletni sokolski kroj na prodaj. Kje pove uprava „Tabora“. 299

Ena do dve dijakinji se sprejmejo na dobro domačo brano. Krčevina. Praprotnika ulica št. 190, I. nadst. 302

Šivalni stroj na roko na prodaj. Koroška cesta 50, I. nadstropje. 306

Posušene jurčke (jedilne gobe) kupi vsako množino po dnevnih cenah. Ponudbe z vzorci in navedbo količine je poslati na tvrdko S. Adler Ges. m. b. H., Eisenstein C. S. R. 303 2-1

Specijalni moderni damski česalni salon za friziranje dam, negovanje obraza in rok, masaža in parna kopel obraza, barvanje las, izdelovanje vsako vrstnih lasničarskih del. Posrežba pod vodstvom g. Maly prvovrstna. Abonma v in izven salona se sprejemajo. Posebni vhod skozi vežo. Obisku se priporoča Fran Novak, brivec-frizer, Aleksandrova cesta št. 22. 2623 59-24

Kupim suhe gobe. Ponudbe in ceno pod šifro „S. R.“ na upravo „Tabora“. 307

Kratek glasovir (Stutzflügel) po ceni na prodaj. — Einspielerjeva ulica 26. 324

Divan, 160 D. pisalna velika miza od 70 D naprej, stolice, omare 300 D, moderna spalnica trdi les, vzvalo 350 D, omara z predali 250 D, moška obleka 230 D, suknje, hlače in drugo na prodaj. Vpraša se: Retovski trg 8, I. nadstropje, levo. 305

PREMOG iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja „Slovenska premogokopna družba“ z o. z. v Ljubljani. Wolfova ulica št. 1/L. 290

Dama, po krivdi možavi sodno ločena, iz ugledne rodbine, srednjih let, čedne zunanosti, lepega značaja, gospodinjsko in trgovsko izobražena, želi odgovarjajoče mesto. Najraje kot gospođinja k samostojnemu gospodu, oziroma v skupno gospodinjstvo. Dopise je poslati pon šifro „Lastno pohišstvo“ na upravo „Tabora“. Maribor. 295

Moderno in higijensko urejeni brivski salon Fr. Novak, Aleksandrova cesta 22, se ceni občinstvu priporoča, prvovrstna postrežba, gg. gostom in abonentom na razpolago predalnik za lastno brivno orodje. Uradnikom in poduradnikom v predplačilu popust. 2622 50-24

Malo posestvo in trgovina z mešanim blagom na najbolj prometni cesti v Mariboru takoj na prodaj. Natančneje pove uprava „Tabora“. 204 5-3

Iščem v našem dve prazni sobi, ako mogoče v sredini mesta. Ponudbe na upravnistvo „Tabora“ pod „Nujno“. 282 3-2

Štiri gospodi se sprejmejo na dobro brano. Barvarska ulica 5, na dvorišču št. 9. 292 2-2

Kupim škaflijo za gosli, pre vlečena z usnjem ali platnom. Ponudbe na upravo. 3-3

4 litre dobrega mleka na dan želi dobivati na dom rodbina v Mariboru, iz sušne kmečke hiše. Kje, se izve v upravi „Tabora“. 3-3

Prodaj dobro ohranjeno kolo s pomožnim motorjem D. K. W. po ugodni ceni. Naslov v upravi. 2-2

Radi pomanjkanja prostora za že dospevajoče pomladansko blago

RAZPRODAJA počenši s 1. februarjem
raznovrstnega, od zimske sezone preostalega manufakturnega blaga
pod tovarniškimi cenami

Izredna nakupna prilika za vse vrste sukna za moške in ženske obleke, kakor tudi za vse vrste drugega manufakturnega blaga.

Ženinom in nevestam

svetujemo, da si pred nakupom v lastnem interesu ogledajo zalogo v

MANUFAKTURNI TRGOVINI

Mastek & Karničnik - MARIBOR - Glavni trg 16

Širite povsod naš list!

Na debelo

Na drobno

Trgovina z železnino vse vrste

Ivan Koražija

v lastni hiši, na vogalu Aleksandrove ceste 42, Meljska cesta 1.

Priporočam se z mojo obilno zalogo cenj. občinstvu

Ugodne cene

Solidna postrežba

244 10-2

VABILO

na

17. redni občni zbor

Glavne hranilnice r. z. z n. z.
pri Sv. Lenartu v Slov. gor.
ki se vrši dne 23. svečana 1924
v uradnih prostorih zadruga

D N E V N I R E D :

1. Odobritev računskega zaključka za l. 1923
2. Razdelitev čistega dobička
3. Volitev nočelstva in nadzorstva

ODBOR

308